

IMMACULATA

č. 178

již 30 let

ON-LINE TAKÉ
V AUDIO VERZI

TÉMA: CTNOST NADĚJE

3
22

- 4 S Neposkvrněnou na cestě
- 5 Letem M. I. světem
- 6 Člověk jako naděje Boží
- 8 Kdo může být spasen?
- 10 Konec všech věcí je blízko
- 12 Nakonec mé Neposkvrněné Srdce zvítězí!

- 14 Ranami osudu nezlomená „Matka chudých“
- 16 Lotři po pravici
- 18 Do Ukrajiny se zamiloval
- 20 Naše vlast je v nebi
- 22 Madona svatovítská z Národní galerie

- 24 Film a spiritualita
- 26 Prosby i díky od řeky Odry
- 29 Předvečer Nanebevzetí Panny Marie
- 30 S duší básníka
- 32 Mesto Nepoškvrennej
- 34 Máme v Bohu jistou naději
- 36 Náměstkové Kristovi (38)
- 38 Ježíšova náruč jako výtah do nebe
- 39 Den záchranného sboru
- 40 Poděkování a prosby
- 41 Zprávy

První strana obálky: Madona Svatovítská, tempera na dřevěné desce je z roku 1400 či před rokem 1415, Národní galerie v Praze. Foto: commons.wikimedia.org

IMMACULATA – NEPOSKVRNĚNÁ (dvouměsíčník) 3/2022, ročník XXXI.

S církevním schválením brněnského biskupa Mons. Vojtěcha Cikrleho č. j. 868/94 ze dne 4. dubna 1994.

Registrační značka: MK ČR E 6202. ISSN 1210-5732.

Vydává: Konvent minoritů v Brně, Minoritská 1, 602 00 Brno, tel.: 605 459 174 (Po–Pá: 9.00–12.00).

E-mail: immaculata@minorite.cz, web: immaculata.minorite.cz.

Příspěvky na rok 2022: Dobrovolné dary. Výrobní a poštovní náklady jsou 33 Kč/1 výtisk.

Bankovní spojení: Raiffeisenbank, č. ú.: **7498984001/5500**, bezhotovostní platby vždy opatřete var. symbolem uvedeným na adresním štítku. Do zprávy pro příjemce uveďte „Dar na časopis“.

Čtenáři ze Slovenska mohou posílat příspěvky na adresu:

Kláštor minoritov, Námestie sv. Františka 4, 841 04 Bratislava, č. ú.: **4060015034/3100**.

Tisk: Tiskárna Lelka, Dolní Bojanovice.

Redakce si vyhrazuje právo měnit nadpisy a zkracovat příspěvky. Nevyžádané rukopisy se nevracejí.

Ó Maria, beze hříchu počatá, oroduj za nás, kteří se k Tobě utíkáme, i za všechny, kteří se k Tobě neutíkají, a zvláště za nepřátele církve svaté a za ty, kdo jsou Ti svěřeni.

Denní modlitba rytířů Neposkvrněné Panny Marie

VÁŽENÍ ČTENÁŘI, MILÍ RYTÍŘI NEPOSKVRNĚNÉ, zamyslíme-li se nad svým životem, tak musíme konstatovat, že všechno naše úsilí směřuje k hledání štěstí a naplnění. Přestože ho každý člověk hledá jinde a jinak, podstata zůstává pořád stejná – toužíme po plnosti štěstí. V okamžiku, kdy zahájíme nějakou činnost, nosíme ve svém nitru naději, že nám přinese alespoň malý ždibek štěstí nebo nám k němu napomůže. Jenže tady je i kámen úrazu, zde na zemi mají věci své meze, což se týká i onoho hledaného štěstí – vše, co získáme, je jen částečné a rychle vyprchá a nakonec vše ukončí smrt. Existuje z tohoto stavu cesta ven? Věříme, že ano. Tou je naděje na věčný život v plnosti, který nám přislíbil a otevřel Pán Ježíš. Tato naděje smrtí nekončí, naopak vstupujeme k jejímu naplnění. Svátý Pavel vybízí, abychom se touto nadějí navzájem těšili a povzbuzovali.

V tomto čísle najdete i přiložený leták „Zde jsem“, který vybízí k modlitbě za duchovní povolání. I toto je spojeno s nadějí. Kdo se dozví o věčném štěstí a naději z něho plynoucí, budou-li chybět jeho hlasatelé? Vybízíme Vás proto k modlitbě za nová kněžská a řeholní povolání, aby nikdy nechyběli proroci božské naděje v život věčný, kde nám Bůh setře každou slzu z oka a kde budeme žít život v plnosti štěstí.

br. Bohdan Heczko OFMConv
šéfredaktor Immaculaty

RYTÍŘSTVO NEPOSKVRNĚNÉ (M. I.)

je mariánské apoštolské hnutí, které založil v Římě 16. října 1917 svatý Maxmilián Maria Kolbe. Toto hnutí usiluje o šíření Ježíšova království skrze Neposkvrněnou. Rytíři a rytířky Neposkvrněné usilují skrze vlastní odevzdání se do rukou Matky Boží v první řadě o vlastní obrácení a pak obrácení ostatních hříšníků, zvláště těch, kteří odešli od víry, a těch, kteří ještě Ježíše Krista neznají.

PODMÍNKY ČLENSTVÍ V M. I.

1. Zcela se odevzdat Panně Marii Neposkvrněné jako nástroj do Jejích rukou. **2.** Nosit Zázračnou medailku. **3.** Zapsat se do knihy Rytířstva Neposkvrněné v sídle kanonicky ustanoveném. (Zápis se dělá prostřednictvím přihlášky vlastnoručně podepsané. Tu zasílejte na: Národní centrum M. I., Minoritská 1, 602 00 Brno, e-mail: info.mi@minorite.cz.)

Kdo se cítíte osloveni a chtěli byste vstoupit do M. I., požádejte o přihlášku na výše uvedených kontaktech.

S NEPOSKVRNĚNOU NA CESTĚ

O jediné skutečné naději, která člověka podpírá celý život.

text: **o. Kryštof Skibiński OFMConv**

Jsou na zemi místa, která rozhodně překračují její čistě hmotný a pozemský rozměr. Kdo aspoň chvíli mohl přebývat tam, kde žil nějaký světec, ví, o čem mluvím. V těchto klášterech, v domech, na ulicích těchto měst stále můžeme zakoušet blízkost neobyčejných lidí, svědků velké naděje, jejichž život ovládla a úplně proměnila Boží láska.

Několik hodin před odchodem svatého Jana Pavla II. z tohoto světa se během televizních zpráv objevil titulek: „Není naděje pro papeže.“ Je to výstižná ukázka toho, jak naději rozumí svět, ve kterém žijeme. Některé filozofické směry ji dnes považují za přežití, za drogu, která lidi vrhá do iluze; jiní tím, že odtrhují člověka od Boha, od věčného života, uzavírají lidskou naději do hranic času a činí člověka jejím jediným garantem. Ten, kdo nezná Boha, může sice mít množství malých (často jen zdánlivých a klamných) nadějí, ale nakonec zůstane bez naděje, bez velké naděje, která podpírá celý život. Opravdovou lidskou nadějí, která vydrží všechna zklamání a ztroskotání, může být jen Bůh.¹ A my jsme si jistí, že naše naděje v okamžiku přechodu z tohoto světa do domu nebeského Otce – stejně jako naděje svatého Jana Pavla II. – nezemře, ale že se naplní, že dojde svého cíle.

ČLOVĚK NADĚJE

Jedním z nejkrásnějších míst, jaké znám, je cela v koncentračním táboře, kde sv. Maxmilián Maria Kolbe odevdal za spoluvězně život. Pokaždé, když to místo navštívím, jsem si vědom, že se nacházím v posvátném prostoru. V této malé, tmavé a studené místnosti – přes všechny hrůzy, kterých byla svědkem

– se přece jednou země setkala s nebem. Zde, jako jen na málo místech na světě – můžeme zakusit sílu lásky, která dokáže zvítězit nad zlem. Na tomto místě vnímáme, že smrt, které Spasitel odebral její bodec, není už bezmeznou propastí zoufalství, ale branou k naplnění největší touhy našeho srdce, našeho křesťanského doufání.

Světec, který se na životní cestě za Neposkvrněnou – svou „Hvězdou naděje“, zdál být neomezený v pastoračních plánech a procestoval velkou část světa, šel dobrovolně na toto popraviště. Z lásky ke Kristu a k jeho Matce vešel do hladové komory, aby obětoval svůj život za otce rodiny a aby doprovodil devět spoluvězňů v jejich nejtěžším boji. S nimi se modlil a zpíval. Zahrnoval je všechny (také své katy) Boží láskou, a stal se pro ně svědkem pravé naděje. Byl tam, aby posiloval jejich víru, aby jejich naděje nezhasla.

NEPOSKVRNĚNÁ – HVĚZDA NADĚJE

V hymnu z VIII. – IX. století církev zdraví Matku Boží jako „hvězdu naděje“: Ave maris stella. A která jiná osoba – ptá se ve své encyklice o naději Svatý otec Benedikt XVI. – by pro nás mohla být hvězdou naděje více než Panna Maria? Na Neposkvrněné se

jako na dceři Sionu soustředilo celé očekávání věků na příchod Spasitele. V životě Bohorodičky se tato naděje stala skutečností a vešla do světa, když svým „ano“ otevřela Bohu své srdce a stala se tak živou Archou Úmluvy.² A když pak spěšně procházela Judskými horami, aby navštívila svou příbuznou Alžbětu, stala se obrazem budoucí církve, která ve svém lůně nese naději světa přes vrcholy dějin. Pod křížem a v temnotách Bílé soboty nepřišla o to, v co doufala; ale ve světle velké naděje vyšla vstříc Velikonočnímu ránu. A nyní zůstává uprostřed Kristových učedníků jako jejich matka, jako Matka naděje;³ je průvodní hvězdou v našem putování do vytouženého Božího přístavu.

Prosme Neposkvrněnou, naši milovanou Matku, aby nás – jako sv. Maxmiliána – vedla, a na každém místě a v každé době posilovala naši naději.

Svatá Maria, Matko Boží, nauč nás věřit, doufat a milovat spolu s tebou. Ukaž nám cestu k Božímu království! Hvězdo mořská, ozařuj nás a ved' naše putování!⁴ ■

1 Srov. BENEDIKT XVI. *Spe salvi*, č. 27.

2 Srov. tamtéž, č. 49.

3, 4 Srov. tamtéž, č. 50.

LETEM M. I. SVĚTEM

čili rytíři v akci

text: **Jitka Navrátilová**
| koordinátorka M. I.

POUŤ KE SV. ANTONÍNKOVI (26. 6. 2022, obr. 1–2)

Poslední červnovou nedělí se ke sv. Antonínkovi sjeli čtenáři časopisu Immaculata a rytíři Neposkvřené. Stalo se již tradicí, že tuto pouť sdílíme společně s nivnickými a korytňanskými poutníky, kteří přijeli s P. Zdeňkem Klimešem. Z Prahy doputoval také o. Kryštof Skibiňski, který byl hlavním celebrantem mše svaté. Pout' jsme uzavřeli křížovou cestou, ve které jsme problémy naší doby, zvláště utrpení válkou zmítané Ukrajiny spojovali s Kristovým utrpením a bolestí. Děkujeme všem, kteří na tuto pouť pravidelně jezdíte a vytváříte s námi společenství jednoty a modlitby.

VELEHRADSKÁ POUŤ (4.–5. 7. 2022, obr. 3–4)

Pout' ke svatým Cyrilovi a Metodějovi je ojedinělá tím, že v sobě citlivě mísí duchovní i světské prvky a vytváří mimořádný prostor evangelizace naší stále více sekularizované společnosti. S naším stánkem zde přijíždíme již den před hlavní poutí, abychom naši mariánskou spiritualitu a maxmiliánovský odkaz mohli nabídnout těm, kteří jedou na Velehrad především kvůli Koncertu lidí dobré vůle a doprovodnému programu. V následujícím dnu, o svátku svatých Cyrila a Metoděje, je Velehrad naplněn především věřícími, kteří přicházejí ke společnému slavení mše svaté. Letos byl hlavním celebrantem kardinál Michael Czerny, prefekt Dikasterie pro podporu integrálního lidského rozvoje a blízký spolupracovník papeže Františka. V letošním roce jsme na hlavní pouti zažili překvapení, které nám připravilo počasí. Oproti dřívějším letům, kdy se poutníci snažili najít jakýkoliv stín, který by je ochránil před silnými slunečními paprsky, jsme letos byli zaskočeni deštěm. Děkujeme všem, kteří nás stihli navštívit a prohodit pár slov.

CHARISMATICKÁ KONFERENCE (7.–10. 7. 2022, obr. 5–6)

Takřka ihned po Velehradě jsme jeli na Katolickou charismatickou konferenci do Brna. Hlavním mottem konference byl verš z listu sv. Pavla Efeským: „V něm je náš pokoj...“ Pokoj je bezesporu něco, co nám v životě tolik chybí a co se s ohledem na závažné společenské události, kterými v posledních dvou letech procházíme, stává pro nás stále vzácnějším. Na konferenci vystoupila řada zajímavých hostů. Pro nás však bylo velmi povzbudivé vystoupení paní Milony von Habsburg, která mimo jiné aktivity dlouhá léta slouží při farnosti v Medžugorje. Byli jsme velmi vděční za její slova o Matce Boží. Její vystoupení bylo velkou vzpruhou pro naše osobní zasnění se Matce Boží. Děkujeme organizátorům této konference, že nechali na tomto místě zaznít přednášku na mariánské téma. ■

Foto: Petr Polanský | Clovek a víra (6), Národní centrum M. I. (1–5)

Milí čtenáři, časopis Immaculata je hrazen pouze z dobrovolných příspěvků čtenářů. Svým darem se podílíte na šíření duchovních hodnot v našem národě. Děkujeme Vám za Vaši podporu. Neposkvřená ať Vám odplatí Vaši štědrost.

ČLOVĚK JAKO NADĚJE BOŽÍ

Na začátku každého lidského života stojí naděje vycházející z Boží lásky: naděje dobrého života, realizace Božího obrazu, k němuž byl člověk stvořen.

text: **Mirea Ryšková**

Každý člověk, který přichází na svět, je novou nadějí, nadějí Boží, kterou vkládá Bůh do světa, nadějí rodičů i celé společnosti. Tuto do sebe vloženou naději si člověk nese s sebou, jenže si to málokdy uvědomuje.

Záleží samozřejmě i na tom, v jakém prostředí člověk vyrůstá, jak moc dokáže toto prostředí člověka podporovat v tom, co je do něj jako naděje vloženo. Je velmi dobře znám experiment, kdy průměrným žákům se dostalo velké podpory, vyjádření důvěry v jejich schopnosti, podpory jejich sebedůvěry a naděje do nich vložené, tak že oni nakonec měli vynikající výsledky. To jen dokázalo, jak velkou formativní roli má prostředí. Naděje je spojená s důvěrou, s důvěrou ve smysl vlastního povolání a poslání, s důvěrou v Boha jako toho, kdo neklame, kdo stojí na straně dobra, na straně člověka, i když se jeho osobní situace i dění ve světě mohou jevit jako něco, nad čím Bůh ztratil vládu, i když se může zdát, že žádný Bůh není.

NADĚJE JAKO ÚKOL

Naděje, kterou vkládá Bůh do každé lidské bytosti, je ovšem třeba rozvíjet. Bůh má naději, že člověk, každý konkrétní, jenž je jeho obrazem, naplní své povolání, tento obraz v sobě nechá dozrát, stane se „dokonalým jako Bůh“, bude otiskem Božím ve stvoření v nejširším slova smyslu. Jenže to se nemusí vždy naplnit. Bůh ponechává člověku plnou svobodu, svou naději v něj mu nevnučuje a její naplnění nevynucuje žádným nátlakem ani manipulací.

Je plně na člověku, zda je ochoten tuto do sebe vloženou naději otevírat, rozvíjet, proměňovat ve skutečnost, nebo ne.

ZRAZENÁ A ZRAZOVANÁ NADĚJE V DĚJINÁCH SPÁSY

V bibli máme různé příklady takového nenaplnění. Jedním z nich bible téměř začíná: Adam a Eva, první lidé, ztroskotali v naději být nepošramoceným Božím obrazem hned na začátku. Touha po božství skončila zrazením této naděje, ztroskotáním, které si lidé odnesli jako realizovatelnou možnost do dalšího svého vývoje. Situace dospěla dokonce tak daleko, jak obrazně líčí biblický text, že Bůh chtěl člověka vyhladit z povrchu země. Což nakonec neučinil, protože je Bohem a jeho odvaha vkládat naději do člověka nezná meze. Jinými takovými výraznými postavami, které prodloužily tuto linii, byli např. král Saul nebo Ježíšův učedník Jidáš.

Saula si Bůh vybral jako krále, jehož prostřednictvím se Izrael měl stát rovnocenným partnerem okolních národů, ba co víc měl dosvědčovat sílu Božího vyvolení pro všechny ostatní. Jenže Boží vyvolení, tato naděje vkládaná do člověka, není magickým prostředkem, který z člověka učiní zázračnou bytost.

Aby se v člověku mohla naplnit, je třeba ji rozvíjet tím, že člověk svůj život vezme jako úkol v hledání Boží vůle, v hledání svého poslání v Božích intencích. Saul se rozhodl vzít svůj život do svých rukou, nezávisle na poznání Boží vůle, a tuto naději v sobě uhasil, a to nejen pro sebe, ale i pro ty, kvůli nimž byl vyvolen. Svě vyvolení utopil ve stejné touze jako první lidé, v touze být svrchovaným pánem, postavit se na místo Boží. Tuto tendenci lze objevit v příbězích mnoha dalších, ať už jde o krále Davida nebo jeho syna Šalamouna, a ještě více jeho mnohých následovníků, panovníků Jižní i Severní říše. Každý hřích zastírá v člověku světlo Boží naděje, ubírá sil k jejímu rozvíjení.

PLNÁ REALIZACE BOŽÍ NADĚJE – JEŽÍŠ

Jediným člověkem, který naplnil Boží naději beze zbytku, byl Ježíš. Na něm je možné vidět, co to znamená být vyvoleným nositelem Boží naděje a toto poslání a povolání realizovat a nikdy se mu nezpronevřit. Proto se mohl stát nadějí pro všechny lidi. Po jeho boku stojí i jeho matka, která Boží vyvolení přijala v důvěře, ale která také musela v této Boží naději růst až ke schopnosti přijmout kříž svého syna. Ježíš je také příkladem toho, jak

v druhých probouzet naději, probouzet v nich odvahu Boží naději úspěšně rozvíjet. A přece ani on nedokázal zabránit tomu, aby jeden z jeho učedníků, jeden z nejbližších, své vyvolení nezahladil.

JIDÁŠ JAKO PŘÍKLAD ZRAZENÉ NADĚJE

Jidáš podle všeho byl Ježíšovi opravdu velmi blízký, ale i on podlehl touze vzít dění do svých rukou, postavit se na místo Boží a Boží naději v sobě uhasil. Nejspíš ztratil naději v moc a sílu Božího řízení, důvěru v Ježíšovo poslání a přešel na druhou stranu. Stal se tak, podobně jako Saul a jiní, příkladem ztroskotané naděje.

JSME POVOLÁNÍ K REALIZACI DO NÁS VLOŽENÉ NADĚJE

Bůh však ve svých nadějích vkládaných do lidí neustal a nikdy neustane. Primárně jde o Boží

naději, která je do nás Bohem vložena. Naděje tvoří trojici s vírou a láskou, je z nich nejvíce orientována do budoucnosti. Nevíme, co přijde, dokonce ani sami o sobě nevíme, čeho jsme a nejsme schopni, co nás čeká, kam se bude náš život ubírat. Přesto nebo právě proto jsme povoláni k naději, k důvěře ve smysl života i dění, kterému třeba vůbec nerozumíme. Z naděje roste trpělivost i odvaha vydržet, nezpronevřit se sám sobě, lidem kolem, společnosti, Bohu. Jak říká apoštol Pavel v Listu Římanům (8,24n): „Naděje, kterou je vidět, ovšem není žádná naděje. Když někdo něco vidí, proč by v to ještě doufal? Když ale doufáme v to, co nevidíme, pak to trpělivě očekáváme.“

Ne nadarmo patří naděje k tzv. teologálním či vlitým ctnostem, tedy k takové výbavě člověka, kterou si nemůže opatřit sám.

Zdrojem oné primární naděje je Bůh, který jí vkládá do každého člověka a čeká, že ji člověk naplní. I Bůh žije nadějí, že my jej nezklameme, že svůj život prožijeme jako naplněný, jako úspěšný v tom smyslu, že nezahladíme své povolání, své schopnosti, že se nezaprodáme sebeklamu a zlu. Možná že ony biblické příklady těch, kdo ztroskotali, tedy především Saula a Jidáše, jsou na prvním místě varováním, jak dopadne člověk, který dá přednost sobě, svým představám a zájmům, před zodpovědností, jež mu byla svěřena. Jejich příběhy (ať už historická realita byla jakákoliv) jsou nám vyprávěny jako poučení. Jak se říká, naděje umírá naposled, ale občas i naděje zhasne. Je naším úkolem, abychom tomu aktivně bránili, aby v nás Boží naděje žila a neskómírala pod nánošem nadějí falešných, nadějí zvrácených do sebezbožnění. ■

KDO MŮŽE BÝT SPASEN?

Je naděje pro nevěřící a nepokřtěné?

text: **P. Petr Soukal**

Otázku spásy nikdy nesmím prohodit jen tak do větru. Vždyť v této otázce jde o všechno a vždycky musím mít na paměti, že na prvním místě se tato naléhavá otázka týká právě mne samotného. Nejde tedy jen o to, „kdo“ může být spasen, ale zda tato naděje platí také pro mě.

SPÁSA JE BOŽÍ DAR

Jistá žena se kdysi zeptala moudrého kněze: „Otče, můžete mi říci, zda budu spasena?“ Kněz zavrtěl hlavou. „Kdybych vám odpověděl, že ne, tak propadnete zoufalství. Kdybych vám řekl, že ano, tak přestane brát svůj život vážně. Nikdo nemá jistotu, ale každý může mít naději.“ Spása totiž není nic automatického ani již předem rozhodnutého. Poselství Nového zákona můžeme shrnout do krátké věty, že spása je Boží dar,

který přináší Ježíš, náš Spasitel. Když se učedníci vyděsí kvůli Ježíšovým slovům na adresu boháčů, tak se jim vydere z úst otázka: „Kdo tedy může být spasen?“ A Pán Ježíš odpovídá: „U lidí je to nemožné, ale ne u Boha!“ (Mk 10,26-27). Spásu si nemůže nikdo zasloužit ani vybojovat. Můžeme ji přijmout jen jako Boží dar. Přesto ale platí to, co řekl svatý Augustin: „Bůh, který tě stvořil bez tebe, tě nespasí bez tebe.“¹ Spása je dar, který se nenutí, nýbrž

nabízí, a je na nás, abychom jej vděčně a s nadějí přijali.

SPÁSA JE SPOJENÁ SE KRTEM

S otázkou spásy souvisí celé Kristovo dílo. Vždyť on přišel, „abychom skrze něho měli život“ (1 Jan 4,9). Proto také ustanovil svou církev jako „nástroj vykoupení všech lidí“ (Lumen gentium, 9). Proto Druhý vatikánský koncil „na základě Písma svatého a tradice učí, že tato putující církev je nutná ke

spáse“ (Lumen gentium, 14). A protože do církve vstupujeme křtem, je podle Katechismu křest „nezbytný ke spáse pro ty, jimž bylo hlásáno evangelium a kteří měli možnost žádat o tuto svátost“. Bůh tedy ve své dobrotě a lásce „spojil spásu se svátostí křtu“. Nicméně, jak Katechismus dodává: „on sám není na své svátosti vázán“ (č. 1257). Existuje tedy naděje pro ty, kdo nebyli pokřtěni?

MIMO CÍRKEV NENÍ SPÁSY

Výrok, který zní v latině: *extra ecclesiam nulla salus*, nacházíme již ve třetím století v dopise svatého Cypriána². Je-li církev skutečně „nutná“ ke spáse, je logické, že odmítnout církev je totéž, co odmítnout spásu. Je zde ovšem jedno velké ale... Větu, že mimo církev není spásy, nepochopíme správně, když nebudeme vědět, komu vlastně byla adresována a pro koho platí. Cyprián ji napsal bratřím, kteří byli v pokušení opustit církev v dobách pronásledování. Cyprián těmto věřícím připomněl to, co již dobře věděli: mimo církev není spásy. Záchrana nespočívá v tom, že si někdo zachrání krk zapřením Krista a opuštěním církve. Protože spása je právě v církvi, tak se rozhodně vyplatí v ní vytrvat, i kdyby to člověka mělo stát mučednickou smrt. Věta mimo církev není spásy tedy platí pro nás, věřící, kteří jsme uvnitř společenství církve, víme, co je ve hře a co bychom úprkem z církve mohli ztratit...

JAK MOHOU DOJÍT SPÁSY NEVĚŘÍCÍ?

Církev učí, že „věčné spásy mohou dosáhnout všichni, kdo bez vlastní viny neznají Kristovo

evangelium a jeho církev, avšak s upřímným srdcem hledají Boha a snaží se pod vlivem milosti skutečně plnit jeho vůli, jak ji poznávají z hlasu svědomí. Božská prozřetelnost neodpírá pomoc nutnou ke spáse těm, kteří bez vlastní viny ještě nedošli k výslovnému uznání Boha, ale snaží se, ne bez Boží milosti, o dobrý život“ (Lumen gentium, 16). Druhý vatikánský koncil v textu *Lumen gentium* cituje odpověď, kterou zaslala již dříve v roce 1949 Kongregace pro nauku víry arcibiskupovi z Bostonu: „Když má někdo obdržet věčné spasení, ne vždy se vyžaduje, aby byl reálně přivtělen jako úd k církvi. Požaduje se však alespoň to, aby k církvi přilnul prostřednictvím rozhodnutí nebo touhy. Toto rozhodnutí nemusí být vždy výslovné, jako je v případě katechumenů. Tam, kde člověk trpí nepřekonatelnou neznalostí, Bůh přijímá implicitní rozhodnutí, které se takto nazývá proto, že je obsaženo v dobré vůli člověka, již člověk chce, aby se jeho vůle shodovala s Boží vůlí.“ Spasen tedy může být každý, kdo s „dobrou vůlí“ hledá a usiluje o dobro, lásku, pravdu... Edith Stein to vyjádřila v jednom ze svých dopisů naprosto skvěle takto: „Bůh je pravda. Kdo hledá pravdu, hledá Boha, ať už si to uvědomuje nebo ne.“³

NADĚJE PRO DĚTI, KTERÉ UMÍRAJÍ BEZ KŘTU

Otázka naděje se klade velmi naléhavě také v případě dětí, které zemřely, aniž by byly začleněny do církve skrze křest. V roce 2007 byl po schválení papežem Benediktem XVI. publikován dokument Mezinárodní teologické komise

Naděje na spásu pro děti, které umírají nepokřtěné. Zde se znovu opakuje, že „Kristus zemřel za všechny“, a protože každý člověk je povolán k účasti na Božím životě, tak věříme, že Duch svatý dává každému možnost, aby se nějak („způsobem, který zná Bůh“) přičlenil ke Kristovu velikonočnímu tajemství a Kristově církvi (srov. *Gaudium et Spes*, 22). Zmiňovaný dokument „dospívá k závěru, že existují teologické a liturgické důvody pro naději, že děti, které zemřely nepokřtěné, mohou být spaseny a uvedeny do věčné blaženosti, i když zjevení o tom nepodává výslovné učení“.⁴

BUDE PEKLO PRÁZDNÉ?

Nevíme. Tedy nemůžeme v to věřit (protože nám to nebylo zjeveno), ale můžeme v to doufat (protože nám byla zjevena Boží dobrotu). A proto „ptá-li se nás někdo: ‚Budou všichni zachráněni?‘, odpovíme podle evangelia: Nevím. Nemám jistotu. To rovněž znamená, že nemám jistotu, že nebudou všichni zachráněni. Celé Písmo je plné hlásání spásy, která spojuje všechny lidi, hlásání Spasitele, který shromáždí a usmíří zcela vše. To zcela postačuje, abychom doufali ve spasení všech a nebyli přitom v rozporu se slovem Božím.“⁵ ■

1 AUGUSTIN. *Sermo* 169, 13.

2 CYPRIÁN. *Epistola ad lubaianum* 73, 21, PL 3, 1123.

3 MOSLEYOVÁ, Joanne. *Edita Steinová jako žena modlitby*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2011, s. 13.

4 MEZINÁRODNÍ TEOLOGICKÁ KOMISE. *Naděje na spásu pro děti, které umírají nepokřtěné*. Praha: Krystal OP, 2008, s. 6.

5 BALHASAR, Hans Urs von. *Síla křesťanské naděje*. Olomouc: Velehrad, 1995, s. 83.

KONEC VŠECH VĚCÍ JE BLÍZKO

Malý úvod do křesťanské eschatologie

text: **P. Petr Soukal**

První list apoštola Petra ve čtvrté kapitole netvrdí jen, že „konec všech věcí je blízko“, ale zároveň nám také nabízí praktickou radu: „žijte proto rozumně a střízlivě, abyste byli pohotová k modlitbám“ (1 Petr 4, 7). Jaký „konec všech věcí“ my křesťané vlastně očekáváme?

CO JE ESCHATOLOGIE?

Eschatologie je nauka o posledních věcech. Řecké slovo eschatos znamená „poslední“. A to, že tento svět jednou skončí, se nedozvídáme pouze ze zjevení Nového zákona, ale také přírodní vědy již objevily, že konec je vepsán do stvoření písmem, které dnes umíme číst. Například bylo spočítáno, že za přibližně šest miliard let Slunce spálí zásoby vodíku a za dalších sedm až osm miliard let se naše galaxie Mléčná dráha srazí s galaxií Andromeda. Svět, ve kterém žijeme, tedy není věčný, ale kromě svého počátku má také svůj konec, smysl a cíl. Křesťanská eschatologie se učí rozpoznávat naplnění nejen stvořeného světa, ale také církve a každého člověka v Kristu.

DRUHÝ KRISTŮV PŘÍCHOD

Pro první křesťany bylo charakteristické živé očekávání Pánova příchodu. Některá Ježíšova slova jako například: „ten čas je blízko, přede dveřmi“ a „pravím vám, že nepomine toto pokolení, než se to všecko stane“ (Mk 13,39-30) přivedla křesťany k přesvědčení, že druhý Kristův příchod se uskuteční, co nevidět. Když se tak nestalo, bylo třeba vysvětlit proč. Druhý list apoštola Petra cituje žalm 90, aby ukázal, že „jeden den je u Pána jako tisíc let a tisíc let jako jeden den“. Pán neotálí splnit svá zaslíbení, jak si to někteří vykládají, nýbrž má s námi trpělivost, protože si nepřeje, aby někdo zahynul, ale chce,

aby všichni dospěli k pokání“ (2 Petr 3,8-9).

ESCHATOLOGIE APOŠTOLA PAVLA

Apoštol Pavel nabízí jinou odpověď a ukazuje, že již nyní žijeme „v posledních dnech“ (2 Tim 3,1). Rozhodující není to, co se stane jednou na konci světa, ale to, co se již stalo a má to dopad na náš život: „Když jste s Kristem byli vzkříšení, usilujte o to, co pochází shůry, kde je Kristus po Boží pravici“ (Kol 3,1). Apoštol Pavel ukazuje křesťanům, že žijí v čase mezi prvním a druhým Kristovým příchodem, a proto v napětí mezi „už“ a „ještě ne“. Tedy „již“ jsme byli s Kristem pohřbeni a vzkříšení (Řím 5,3-6), ale

„ještě“ nejsme zcela v cíli a „ještě“ musíme „usilovat o to, co pochází shůry“. Pavel již může říci: „nežiji už já, ale žije ve mně Kristus“ (Gal 2,20) a zároveň přiznává, že se ještě „namáháme a zápasíme“ (1 Tim 4,10). Celý křesťanský život se tak odehrává ve vděčnosti za to, co je „už“, a zároveň v naději na to, co je před námi jako „ještě ne“.

ESCHATOLOGIE APOŠTOLA JANA

Na rozdíl od synoptických evangelií, která kladou důraz na druhý Kristův příchod, a na rozdíl od Pavlova napětí mezi „už a ještě ne“ nabízí evangelista Jan třetí pohled. To důležité se již uskutečnilo. Jak říká Pán Ježíš: „kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má život věčný a nepodléhá soudu, ale přešel již ze smrti do života“ (Jan 5, 24). Pro Jana věčný život nezačíná až jednou po smrti, ale již nyní tady a teď. Ten, kdo se narodil z vody a z Ducha Svatého (Jan 3), ten, kdo jí Ježíšovo tělo a pije jeho krev (Jan 6), ten, kdo věří, již má tady a teď život věčný.

DO RÁJE SE VSTUPUJE DNES

Cílem eschatologie není sytit lidskou zvědavost, vždyť Bůh připravil „těm, kdo ho milují“ to, „co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo“ (1 Kor 2,9). Eschatologie nám pomáhá žít naši přítomnost, protože to je jediný čas, který máme v rukou. Eschatologie nám pomáhá, abychom se právě tady a teď rozhodovali dobře s ohledem na to, co je před námi. Bylo by naivní, kdybychom si mysleli, volba mezi věčným štěstím a neštěstím, mezi nebem a peklem, mezi společenstvím a samotou nás čeká až kdesi na konci našeho života... To, jak žiji dnes, již utváří mé rozhodnutí, které jednou zpečetí můj život v okamžiku, kdy stanu před Bohem. Geniálně to vystihl Léon Bloy v samotném závěru svého románu Chudá žena: „Do ráje se nevstupuje zítra ani pozítří, ale dnes, nyní!“

SMRT JE PRO MNE ZISK

Smrtí končí život člověka zde na zemi. Ale pro toho, kdo s Kristem

ve křtu „již“ zemřel, smrt znamená nic zásadního. Křest je totiž pro člověka mnohem větší změna než jeho smrt. Zatímco křest proměňuje úplně vše, smrt je jen posledním krokem, který člověk činí ve svém následování Krista. Apoštol Pavel dokonce může říci: „A protože umřel on, i já mu chci být v tom podobný“ (Flp 3,10). A ten, kdo žije, stejně jako Pavel, může spolu s ním říci: „život, to je pro mne Kristus, a smrt je pro mne zisk“ (Flp 1,21).

KRISTUS JE PROTOS I ESCHATOS

Zatímco Starý zákon se nezmíní ani slovem o tom, co bylo před stvořením světa, Nový zákon zjevuje, že „vše povstalo skrze Slovo“, které „bylo u Boha“ a které „bylo Bůh“ (prolog Janova evangelia). Ten, který je „obraz Boha neviditelného“, může být nazván „prvorozený všeho stvoření, neboť v něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi... všechno je stvořeno skrze něho a pro něho“ (Kol 1,15-16). Kristus je skutečně „první i poslední, počátek i konec“ (Zj 22,13), je naplněním všeho, neboť Bůh „podle svého plánu, až se naplní čas, přivede všechno na nebi i na zemi k jednotě v Kristu“ (Ef 1,10). Člověk svou budoucnost tedy nemůže nalézt jinde než „pouze v Kristu, který je budoucnost světa a každého člověka“! Křesťanská naděje je tedy konkrétní, má jméno a tvář. A my se „s pohledem upřeným na Ježíše, který vede naši víru od počátku až do cíle“ (Žid 12,2) učíme již nyní moudře rozhodovat, dobře žít, radostně doufat a „vstupovat do ráje již dnes, nyní“. ■

1 BOUBLÍK, Vladimír. *Člověk očekává Krista*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1997, s. 97.

NAKONEC MĚ NEPOSKVRNĚNÉ SRDCE ZVÍTĚZÍ!

Naděje ze zasvěcení Ruska a Ukrajiny Neposkvrněnému Srdci Panny Marie

text: P. Štěpán Maria Filip OP

„Vkládám svou naději v zasvěcení Ruska a Ukrajiny Neposkvrněnému Srdci Panny Marie!“ Tato slova říkám nyní často vzhledem k bolestným událostem války na Ukrajině a určitě nejsem sám. Není to však nějaká planá naděje? O jakou naději se v tomto případě vlastně jedná a na čem se zakládá?

ZASVĚCENÍ MARIINU NEPOSKVRNĚNÉMU SRDCI 25. 3. 2022

Nejprve se zastavme u toho, čeho se tato naděje týká: Bezprostředně se vztahuje k události, která se odehrála dne 25. března tohoto roku, o slavnosti Zvěstování Páně, kdy papež ve spojení s biskupy, kněžími, řeholníky, řeholnicemi a věřícími na celém světě zasvětil celé lidstvo, Církev a zvláště Rusko a Ukrajinu Neposkvrněnému Srdci Panny Marie. Jedna a tatáž modlitba zasvěcení se tak vznášela k nebi – k Panně Marii – z tisíců, ba milionů úst a srdcí. Není také nevýznamný den zasvěcení: 25. březen je nejenom den vtělení Božího Syna, ale podle tradice i den Abrahámovy oběti a Kristovy smrti na kříži.¹

DOVRŠENÍ PŘEDCHOZÍHO PROCESU

Tento úkon zasvěcení byl dovršením dlouhého předchozího procesu, který začal zjevením Matky Boží ve Fatimě pasáčkům Františkovi, Hyacintě a Lucii, přesněji jejím třetím zjevení dne 13. července 1917. Tehdy Maria předpověděla, že bude žádat o zasvěcení Ruska svému

Neposkvrněnému Srdci a o smírné přijímání o prvních sobotách, a také, nebudou-li přijaty její požadavky, rozšíření ruských komunistických bludů po světě. Vše zpečetila slavným příslibem: „Nakonec mé Neposkvrněné Srdce zvítězí. Svatý otec mi zasvětil Rusko, které se obrátí, a světu bude dopráno údobí míru.“

Nejsvětější Panna pak skutečně žádala o smírné přijímání o prvních sobotách ve zjevení ve španělském městě Pontevedra v roce 1925 a o zasvěcení Ruska svému Srdci papežem a biskupy ve vidění v taktéž španělském městě Tuy v roce 1929. Jejich adresátem byla již samotná Lucie, tehdy řeholní sestra sv. Doroty,² protože František a Hyacinta zemřeli po první světové válce na španělskou chřipku.

Zatímco tehdejší papež Pius XI. prosbě o zasvěcení nevyhověl, následující papežové čas od času zasvěcení prováděli, zvláště cti. Pius XII. a sv. Jan Pavel II. Přestože tato zasvěcení nebyla zcela dokonalá – buď zasvěcoval papež sám, bez biskupů světa, nebo Rusko nebylo výslovně zmíněno –, přesto na ně nebe alespoň určitým způsobem reagovalo. Zvláště výmluvná byla

nebeská reakce na zasvěcení světa a zvláštěním, i když zavinutým způsobem Ruska Mariinu Neposkvrněnému Srdci, které dne 25. března 1984 (opět 25. březen!) ve spojení s biskupy celého světa uskutečnil na náměstí sv. Petra v Římě sv. Jan Pavel II. O padesát dní později, dne 13. května 1984, o svátku Panny Marie Fatimské, v Severomorsku, sovětské jaderné základně na Severním moři, vypukl požár s následnou velkou explozí, která zničila tamější jaderný arzenál. Sovětský svaz tak přišel o značnou část svých zbraní a nemohl rozpoutat válku, jak to předtím zamýšlel.³

NEPODMÍNĚNÝ A ZCELA JISTÝ PŘÍSLIB

Nyní, v zasvěcení z 25. března tohoto roku, je všechno: Je zde zasvěcení Neposkvrněnému Srdci Panny Marie; je zde papež s biskupy celého světa; je zde výslovně zmíněno Rusko. Připojení Ukrajiny je zcela legitimní, a to nejenom vzhledem k tamější válce, ale zvláště kvůli tomu, že Kyjev je společnou kolébkou ukrajinské a ruské křesťanské víry a civilizace.

Tím se takřka spontánně dostáváme k tomu, na čem se naše

naděje zakládá: Tím hlavním základem je zde již zmiňovaný příslib Panny Marie: „Nakonec mé Neposkvrněné Srdce zvítězí. Svatý otec mi zasvětil Rusko, které se obrátí, a světu bude dopřáno údobí míru.“ Tento příslib je nepodmíněný a zcela jistý. Papež konečně zasvětil Rusko zcela tak, jak si to Maria přála. Můžeme tudíž oprávněně očekávat naplnění příslibu: obrácení Ruska a mír, zvláště na Ukrajině.

Toto obrácení Ruska spočívá – podle výkladu bl. Ildefonse kardinála Schustera, milánského arcibiskupa, otce Joaquína María Alonso, zřejmě největšího znalce Fatimy, a dalších – v jeho návratu do lůna katolické Církve a zřejmě i v tom, že Rusko, které bylo předtím propagátorem ateismu po celém světě, se nyní stane šířitelem katolické víry.⁴ Je to určitě biblická „naděje proti vší naději“ (srov. Řím 4,18): naděje, která se zdá být lidsky nemožná a téměř pohádková, ale která se právě proto o to více opírá o Boží moc a o moc přímlyvy Panny Marie.

NADĚJE SPOJENÁ S „VELKOU NADĚJÍ“

Naděje na základě zasvěcení Neposkvrněnému Srdci není jistě tou, kterou papež Benedikt XVI. ve své encyklice o naději *Spe salvi* nazývá „velkou nadějí“, kterou „může být jen Bůh“ (srov. č. 31), totiž nadějí, kterou doufáme v Boha – patření na Boha tváří v tvář v nebi – od Boha. Je to nicméně naděje, která je s touto velkou nadějí úzce spojena: Přestože fatimské zjevení nepatří k veřejnému Božímu zjevení, z něhož vychází velká naděje, a je tzv. soukromým zjevením, má tak mimořádnou

podporu papežů a Církve, až takřka překračuje oblast pouhého soukromého zjevení. A především fatimský triumf Mariina Neposkvrněného Srdce je předjímáním Kristova a jejího triumfu na konci časů.

V této souvislosti můžeme připomenout, co sestra Lucie napsala dne 18. května 1936 v dopise svému zpovědníkovi: Ptala se Pána, proč neobrátil Rusko bez toho, že by papež učinil zasvěcení. A Pán jí odpověděl: „Protože chci, aby celá má Církev uznala toto zasvěcení jako triumf Mariina Neposkvrněného Srdce, aby se následně rozšířila jeho úcta a aby se po boku pobožnosti k mému božskému Srdci dostalo místo pobožnosti k tomuto Neposkvrněnému Srdci.“⁵

Co říci na závěr? Jak jsme viděli, žádost Panny Marie o zasvěcení Ruska je spojena se žádostí o smírná svatá přijímání o prvních sobotách. Tím se dává obřadu zasvěcení hlubší duchovní obsah, totiž to, že má být doprovázen obrácením lidských

srdcí. Očekáváme tedy obrácení Ruska a mír – necháváme na Boží prozřetelnosti, kdy k tomu dojde – a toto očekávání podporujeme prostředky spásy a míru, k nimž Maria vybízí právě vzhledem k prvním sobotám: modlitbou, zvláště rozjímavou modlitbou růžence, úctou k Eucharistii, svatou zpovědí, obětmi.

„Nakonec mé Neposkvrněné Srdce zvítězí.“ ■

- 1 Srov. RATZINGER, Joseph. *Duch liturgie*. Brno: Barrister & Principal, 2006, s. 88. Toto spojení Zvěstování a Kristova kříže potvrzují mimořádné události na dvou místech v Itálii, ke kterým dochází, pokud Velký pátek připadne na 25. březen: relikvie trnu Pánovy korony v bergamské obci San Giovanni Bianco rozkvétá malými rudými květy a tatáž relikvie v městě Andrii krvácí. Věrohodnost tohoto zázraku, který nastal naposledy v roce 2016 a k němuž má dojít příště až v roce 2157, potvrdili tamější biskupové.
- 2 V roce 1948 přestoupila s povolením papeže do kláštera karmelitánek v Coimbre.
- 3 Srov. FILIP, Štěpán. *Neposkvrněné Srdce musí spásit Rusko: Rusko a zjevení Panny Marie ve Fatimě*. In: RC Monitor, 19 (2022), č. 5, s. 4–6.
- 4 Tento návrat Ruska do lůna katolické Církve prorokovala také na počátku XIX. století bl. Anna Maria Taigi.
- 5 In: MARTINS, António Maria (ed.). *Documentos de Fátima*. Porto: L. E., 1976, s. 415.

RANAMI OSUDU NEZLOMENÁ „MATKA CHUDÝCH“

Marie Markéta d'Youville – první kanadská světice

text: **Libor Rösner**

Naděje byla pro tuto kanadskou světici kormidlem, s nímž bezpečně proploovala úskalími, jež se jí vztyčovala do cesty. Činila tak bez zjevného zakolísání či zapochybování v pomoc Boží Prozřetelnosti, činila tak v jedinečném sebedarování se Bohu a bližním.

DĚTSTVÍ A MLÁDÍ

Na svět přišla 15. 10. 1701 ve Varennes u Montrealu jako nejstarší ze šesti potomků Cristofora Dufroste de Lajemmeraise a Marie Renee Gaultierové. Již jako malá dostávala první životní lekce z neklesání na mysli – to když jí v sedmi letech umřel otec a ona musela se svými chabými dětskými schopnostmi pomáhat matce s mladšími sourozenci. Nebýt pradědy Pierra Vouchera, možná by byli nuceni žebrot. Takto ale měli co do úst, byť šlo jen o nutné minimum, a Markéta mohla (opět díky pradědovi) pobýt dva roky

v quebecké internátní škole vedené voršilkami.

Návrat domů neměl dlouhého trvání – matka se znovu vdala, a sice za irského lékaře Timothyho Sullivana, což se ukázalo jako kámen úrazu. Nobilita, z níž ona i její zesnulý manžel pocházeli, Sullivana mezi sebe nepřijala. Jednak jí vadil jeho cizácký původ, jednak pocházel z nižší vrstvy. Proto se manželé s dětmi přestěhovali do Montrealu. Krom změny bydliště to pro Markétu neslo i nutnost zapomenout na chystaný sňatek s jedním mladým šlechticem,

pro něhož a pro jehož rodinu byla svatba za těchto okolností naprosto nepřijatelná.

MANŽELSTVÍ A VDOVSTVÍ

V Montrealu nicméně ženicha našla – šlechtice jménem František d'Youville. Svatba konaná 12. 8. 1722 byla vším možným jen ne šťastným rozhodnutím. Když ale už nic jiného, život v manželství opět formoval Markétinu osobnost a učil ji spoléhat se na Hospodina, učil ji nabývat „důvěru ve Věčného Otce“, jak napsala později. Manželství mělo totiž do ideálu na hony daleko,

František svůj čas dělil mezi jiné ženy a obchod s alkoholem s indiány, navíc neustálá přítomnost lakotné tchyně, v jejímž domě na Place du Marché žili, též ničemu dobrému nepřidala. Aby toho nebylo málo, František ve svých 30 letech podlehl vážné nemoci.

Mladá vdova neměla čas na truchlení. Pod srdcem nosila Františkovo dítě a byli tu i další její dva malí synáčci, kteří měli to štěstí, že nezemřeli krátce po porodu jako jejich tři sourozenci. Musela se dát do kupy, a to i poté, co se šesté dítě narodilo mrtvé. Byly tu navíc obří dluhy, které jí nebožtík odkázal. Co si v takové situaci počít?

SAMARITÁNSTVÍ A SLUŽBA

Markéta, prosta beznaděje, se vrhla na kolena a odevzdala se zcela Bohu, s bezmeznou důvěrou v Jeho vedení. A ač sama neměla nazbyt, pomáhala ze svého nedostatku ještě potřebnějším a poskytla domov staré slepé žebračce. Živé povědomí o okolní chudobě vedlo Markétu k dalším podobným skutkům milosrdenství.

Po čase si otevřela malý obchůdek, jehož výnosy tenčila dluhy a později platila bohoslovecká studia svých dvou synů, jimž dávala krásný příklad, jak vzpomínal jeden z nich: „I za nejhoršího počasí chodila každé ráno na mši sv. a odpoledne pak na adoraci.“ Samozřejmě by se na toto vše nez mohla sama, nicméně Bůh jí seslal spoustu dobrodinců, s jejichž pomocí z dluhů nadobro vybědla a syny doprovodila k Božímu oltáři coby Jeho služebnice.

Díky těmto dobrým duším si mohla Markéta r. 1738 pořídit

starý dům – nikoliv však pro vlastní potřeby, nýbrž pro nemocné chudáky bez domova. Zavázala se totiž slibem Bohu, že zbytek svého života zasvětil službě chudým.

Markétino bohumilné počínání neprošlo bez povšimnutí a zejména tři mladé ženy oslovilo natolik, že se k ní přidaly. Záhy však přišla další z egyptských ran – jedna z této trojice zemřela. A následovaly další: vyhořel dům, v němž provozovaly svou samaritánskou činnost, a Markéta sama těžce ochořela. K tomu připočteme averzi jejich příbuzných i měšťáckého okolí, jimž všem nešlo pod nos Markétino angažování se ve prospěch chudých, zvláště v otázkách právních, kdy často stanula na jejich obranu klidně právě i proti příbuzným. Vnímali to jako bezprecedentní rozchod se společenskými konvencemi. Vadila jim rovněž její ryzí víra, žitá opravdově, častovali ji posměšky a výčitkami z přemrštěnosti, nechtějíce si přiznat, že je živou výčitkou jejich svědomí, jejich polovičatosti a vlažnosti.

Je nasnadě, že jí proto odmítali finančně vypomáhat. Nečinila tak ani žádná ze státních či církevních institucí. Stále tu však bylo jen pár dobrých duší, dnes anonymních, leč u Boha nesmazatelně zapsaných, část pokryl výtěžek z různých služeb, jež Markéta s družkami provozovaly.

Dne 2. 2. 1745 Markéta a její dvě družky obnovily přísahu sloužit chudým a opuštěným. Tímto dnem její společenství přestalo mít de facto laický charakter a zrodila se Kongregace

Montrealských sester křesťanské lásky (milosrdných sester), jinak též šedých sester, jak se jim podle barvy hábitů přezdívalo. Markétě samotné pak „Matka chudých“.

A tato „Matka chudých“ brzy přijímala nejen nemocné chudé „dětí“, ale i nové duchovní dcery do mladé kongregace. Ta se časem rozrostla natolik, že mohly být otvírány domy v dalších kanadských městech. Změněný náhled na její počínání dokládá i nabídka ze strany generálního vikáře montrealské diecéze převzít nemocnici Charon Brothers v Montrealu, jež by byla jinak zavřena. „Matka chudých“ ráda tuto nabídku přijala. Sám král Ludvík XV. ze své moci (Kanada byla stále francouzskou provincií) ji jmenoval ředitelkou nemocnice.

Ran osudu neubývalo ani nyní – r. 1765 nemocnice kompletně vyhořela. Kdekdo jiný by rezignovaně složil ruce do klína, ne tak Marie Markéta d'Youville. S neutuchající vervou a hlavě důvěrou v Boží pomoc, „důvěrou ve Věčného Otce“, se vrhla do díla a zanedlouho nemocnice opět sloužila nemocným. Markétě zbylo navíc dost peněz a sil k otevření dětského domova, vůbec prvního na severoamerické půdě.

To už ale byla labutí píseň na smrt vyčerpané „Matky chudých“. Poslední její tóny zapěla 23. 12. 1771, kdy podlehla záchvatu mrtvice. Tento tón převzal nejprve Jan XXIII., jež Markétu 3. 5. 1959 beatifikoval, a pak i Jan Pavel II. slavnou kanonizací dne 9. 12. 1990 – jako vůbec první rodilé Kanadanky. ■

LOTŘI PO PRAVICI

Naděje pro odsouzené i pro nás všechny

text: **P. František Míček O.Praem.**

Slavný astronom Mikuláš Koperník si údajně nechal vytesat na hrob epitaf, ve kterém se modlí a prosí pouze o jedno: o tutéž milost, kterou Ježíš udělil lotrovi visícímu na kříži po jeho pravici. „Ještě dnes budeš se mnou v ráji.“

JSME OPRAVDU JINÍ?

Jak se tomuto lotrovi asi umíralo poté, co uslyšel z Kristových úst taková slova? Některé z nás jistě už v životě napadlo, co by to s námi udělalo, kdybychom třeba v polovině svého života obdrželi od Boha podobnou zprávu. Zneužili bychom toho a dali se na cestu nezodpovědnosti? Anebo bychom zasaženi tak úžasnou milostí pocítili vděčnost, která by

nás pudila ke změně smýšlení směrem ke svatosti?

V čem se my „relativně slušní lidé“ vlastně lišíme od lotrů, zločinců a kriminálních? V čem jsme jiní než lidé odsouzení, kteří sedí za mřížemi? Vzpomínám si na jednoho italského kardinála, který navštívil vězňaci a na úvod před bohoslužbou pozdravil přítomné vězně slovy:

„Víte, bratři, jaký je rozdíl mezi mnou a vámi? Rozdíl je v tom, že mně na to zatím nepřišli.“ Chtěl tím říci, že hříchy, chyby a selhání zakoušíme všichni. U mnohých z nás díky šťastné shodě okolností, jako je dobré rodinné zázemí, genetika, výchova atd., nedochází ke střetu se zákonem. Často to ve skutečnosti vůbec není naše zásluha. Sklon k sobectví, hněvu

Foto: Mezinárodní vězeňské společenství

a požívačnosti je v nás ve všech. Kolikrát je to pouze strach, jenž nám nedovoluje dopustit se něčeho nemorálního? Byl snad onen starší bratr z podobenství o marnotratném synu kladnou postavou toho příběhu?

MÁM RODIČE VE VĚZENÍ

Velmi si vážím práce vězeňských kaplanů. Mají plné ruce práce s nabízením dobré zprávy všem lidem za mřížemi. Mají svatou trpělivost s často drsnějšími chlapy a ženami, se kterými se život (a často ani nikdo z rodičů) nemazlil. Mají velké srdce nabízející Boží milosrdenství bez ohledu na to, čeho se kdo dopustil. Sám jsem zažil silné chvíle, když mě pozvali, abych sloužil mši svatou se

skupinou vězňů, z nichž mnozí klečeli s upřímně skloněnými hlavami, protože oni vědí, že už si nemohou na nic hrát. My, co jsme venku, máme tendenci předstírat a namlouvat světu i sobě samým, že jsme slušní lidé. Ale co se skrývá pod fasádou našich zbožných úsměvů?

Nejsmutnější kapitolou ze života „lotrů“ je situace jejich dětí. V naší zemi je zhruba 40 tisíc dětí, které mají tatínka nebo maminku ve vězení. Říká se jim neviditelné oběti nebo zapomenuté děti, protože jsou společností i odborníky opomíjeni. Chybí jim specifická podpora a péče. Tyto děti čelí stigmatizaci, odmítání a odsuzování. Přestože nic nespáchaly, nesou tíhu trestu. Trpí odloučeností od rodičů a velmi omezenou možností kontaktu s nimi. Většina z nich žije v chudobě, nejistotě a obavách, které mají dopad na jejich psychické i fyzické zdraví a ohrožují jejich vývoj.

DEN S DÍTĚTEM

Mezinárodní vězeňské společenství, které působí v ČR již přes deset let, přišlo proto s nápadem pořádat ve věznicích tzv. „Den s dítětem“. Tento projekt umožňuje rodinám strávit celý den společně s odsouzeným rodičem, a to jiným způsobem než při krátkých a neosobních návštěvách ve věznicích. Tatínkové si mohou s dětmi hrát, vařit, zpívat, malovat a soutěžit. Za účasti poradců se rodiče také více dozvědí o tom, jak situaci zvládat, jak s dětmi hovořit o tom, co se stalo, o vězení atd. Jsou poučeni o tom, jak zabránit další stigmatizaci rodiny, traumatizaci dítěte a jak se připravit na návrat otce (matky) domů. Projekt „Den s dítětem“ organizuje Mezinárodní

vězeňské společenství vždy ve spolupráci s konkrétní věznicí. Cílem je budování vztahu dětí s uvězněnými rodiči. Je totiž velmi častým jevem, že takové rodiny se velmi snadno rozpadají právě kvůli nepřítomnosti jednoho z rodičů.

S TÁTOU POHROMADĚ

Na jeden takový „Den s dítětem“ přijela maminka s šestiletou holčičkou. Ta měla na svého uvězněného tatínka jen pár vzpomínek. Věděla, že si kdysi spolu hráli a rozuměli si. Pak ale najednou táta zmizel a ona si jeho odchod spojila s nějakou nepříjemnou situací, kdy na maminku křičel. Holčička nesla jeho nepřítomnost těžce. Ve školce přestala komunikovat, začala hubnout a byla často nemocná. Občasné krátké, oficiální návštěvy ve vězení jí nedělaly dobře, protože si myslela, že tatínek je opustil schválně. Proto od návštěv upustili. Nyní, na „Dni s dítětem“, když na velkou zahradu začali přicházet uvězněni otcové, tisklo se děvčátko vši silou ke své mámě. Později, asi v polovině dne se stal malý zázrak. Ledy roztály a ti dva si opět spolu hráli a smáli se. Díky tomuto sblížení se holčička dokázala smířit i s tím, že maminka už nějakou dobu měla nového partnera, který u nich bydlel. Teď už měla zase svého tátu ráda a věděla, že i on ji miluje.

Naděje neumírá nikdy. Někdy žijeme ve vězení svých strachů, úzkostí a vzájemných nedorozumění. Ale pro nás, stejně jako pro odsouzence, platí, že nakolik jsme si ochotni přiznat, že nejsme v pořádku, natolik smíme zaslechnout Kristův hlas i my, když říká: „Ještě dnes budeš se mnou v ráji.“ ■

DO UKRAJINY SE ZAMILOVAL

Církev zde i na východě Evropy nabízí příklady obětavé víry, naděje a lásky k trpícím bližním.

text: **Václav Štaud**

Evžen Adámek je už téměř tři desítky let ředitelem Oblastní charity Znojmo a na Ukrajinu jezdí pomáhat od roku 2001. Když se jej zeptáme, proč to dělá, odpoví jednoduše: „Protože mám tu zemi a její obyvatele moc rád. Oni každou pomoc opravdu velmi potřebují. Hned během první cesty na Ukrajinu jsem se doslova zamiloval do všech jejich obyvatel.“

DŮLEŽITÝ JE ŘÁD

Evženovou výhodou je, že se už dobře naučil ukrajinský jazyk. Proto také poznal a dokáže popsat příklady pohostinnosti, houževnatosti a pozitivního myšlení tamních občanů. „Znojemská charitní pomoc na Ukrajinu neustále roste, navazujeme nové kontakty a úžasná přátelství,“ uvádí Evžen Adámek. Z konkrétních míst jmenuje Mukačevo, Užhorod, Zoločiv, Lvov, Perečin. Před únorovou ruskou invazí jezdil i do východních oblastí, nejvzdálenějšími body byly Severodoněck, Lysyčansk a Kramatorsk. Dnes už je to příliš nebezpečné místo bojů, a tak pomoc předává na západě Charitě Zoločiv, kterou před lety Znojemští sami založili. Zoločiv má výborně organizovanou pomoc dobrovolníků, převážejících humanitární pomoc na východ země spolupracující Charitě Lysyčansk, která má dočasné sídlo v Dnipru.

„Pro nás je důležitá spolehlivost partnerů, u každé částky je nezbytná možnost kontroly, zda byly peníze od českých dárců užity správně. Proto spolupracujeme výhradně s charitami, kde vládne přesný řád. Na sociální účely přispíváme také řeholním sestřám, které se starají o děti a chudé rodiny, válečné

sirotky, o nemocné a jinak znevýhodněné lidi.“

VÍRA SE VRÁTILA

Nyní všechny dosavadní problémy Ukrajinců převýšila válka, která z domovů vyhnala obrovské masy lidí. Více jak milion a půl obyvatel uteklo z Donbasu už po roce 2014 a po současných těžkých bojích v každém neokupovaném ukrajinském městě i vesnici nuzně přežívá veliký počet vnitřních uprchlíků z totálně zničených míst. Kdo nemá příbuzné, musí provizorní bydlení hledat u cizích lidí, u ukrajinských charit a křesťanských společenství. A ony opravdu pomáhají ze všech sil. „Možná i to patří k důvodům, proč se úcta k Bohu a církvi v těžkých chvílích na Ukrajinu vrátila v plné síle,“ říká Evžen Adámek, a pokračuje: „V Zoločivu působí řeckokatolický kněz Mykchaylo, který je současně ředitelem Charity. Po okupaci Donbasu v roce 2014 nás seznámil s otcem Sergejem, rovněž řeckokatolickým knězem, ředitelem Charity Lysyčansk. Ten mi posledně předal dlouhý seznam věcí, které lidé v jeho péči potřebují, a já už mám všechno připravené. Otce Sergeje obdivuji a přiznávám, že už se na setkání s ním těším. Každý projev hluboké víry mě

inspiruje a naplňuje obdivem, on ale nad to projevuje obětavost, hraničící s hrdinstvím. S humanitární pomocí, kterou dostává od více zahraničních partnerů, neváhá ve své dodávce pravidelně zajíždět až k Severodoněcku a Lysyčansku. Nebojí se fronty, ruských vojáků ani jejich granátů a raketových střel. Každé jeho vyprávění končí stejnými slovy: ‚Pán Bůh pomůže.‘ Potraviny, léky a další základní potřeby roznáší lidem rovnou do sklepů, míří hlavně k těm starým, nemocným, už neschopným útěku. Neznám dokonalejší příklad lásky k bližním,“ říká Evžen Adámek.

OŽIVILI KLÁŠTER

Ředitel a jeho kolegové se ovšem už více než venku věnují Ukrajincům doma, to znamená těm, kdo ze své země uprchli a našli útočiště právě na jihu Moravy. Ve dvou charitních mikrobusech, od letošního března už čtyřikrát naložených objednanou humanitární pomocí, se při každé cestě zpět najde místo pro několik žen s dětmi. Charita se ale stará i o běžence, kteří přijeli sami. „Od začátku únorové agrese prošlo na Znojemsku našima rukama více než 1 500 uprchlíků. Okresní město tuto péči přenechalo Charitě a výrazně

k tomu přispělo penězi i prostorami. Za dlouhá léta práce pro potřebné nás místní zastupitelé i starosta dobře znají a věří nám. Skupina věřících z farnosti sv. Kříže připravila část dominikánského kláštera, odkud řeholnice nedávno odešly do Uherského Brodu. Sem jsme autobusem přivezli 60 běženců ze Lvova. Farníci nám s nimi obětavě a bez nároku na odměnu pomáhají a pro ukrajinské děti připravují různé akce, aby aspoň trochu zapomněly," chválí Evžen Adámek ochotu věřících.

SRDCE POTŘEBUJE RADOST

Mnoho z Ukrajinců pokládá status uprchlíka za něco poputného. Pokud zvažují možnost zůstat u nás delší dobu, usilovně si shánějí zaměstnání,

nechtějí být hostitelům trvale na obtíž. „Vážíme si toho a s prací jim pomáháme, většinou úspěšně. Mnoho exulantů ale teskní a počítá s brzkým návratem domů. Když na to zavedeme řeč, slova končí v slzách," dosvědčuje ředitel Charity. Přidává i jeden příklad za všechny. Mezi uprchlíky ve Znojmě přebývá aktivní žena středních let, která nedávno s manželem dokázala vybudovat u Černého moře malý hotel. Měla tak výhled na příjemné stáří. Dnes jsou z hotelu trosky, ona zachránila jen holý život a s dcerou i vnoučaty našla pomoc až v dalekém Znojmě. Muži doma bojují s nepřítelem a ona nezoufá, je stále plná naděje. „Svůj čas naplňuje pomocí Charitě. Narodila se ve vesnici českých zemědělských kolonistů, a proto rozumí

česky. Denně našim pracovníkům tlumočí a svým lidem pomáhá, jak může. Hledíme na ni všichni s úctou," vypráví ředitel.

Před několika dny šel ráno do práce ve špatné náladě. Pršelo, trápily jej starosti, prostě mizerný den. Ve vratech zmíněného dominikánského kláštera, kde sídlí i Charita, potkal jednu z Ukrajinek. „Ona to má mnohem horší než já," uvědomil si. A ta žena, než vyklouzla do hustého deště, jej pozdravila tak širokým a srdečně vděčným úsměvem, že se v tu chvíli za svoji náladovost zastyděl. „Na celý den mi vlila do srdce novou radost z práce pro všechny bližní a z toho, že sami můžeme žít ve svobodné zemi," dodává Evžen Adámek. ■

NAŠE VLAST JE V NEBI

Zachovejme si naději v život věčný a jistotu zmrtnýchvstání.

text: P. Jacek Kruczek

Kapucínský kněz, publicista, kazatel papežského domu a od roku 2020 i kardinál Raniero Cantalamessa jednou napsal, že ctnosti víra, naděje a láska jsou tři sestry a že naděje je z nich ta nejstarší, která táhne víru a lásku za sebou. Nechme se i my vést touto sestrou!

KDE BYL BŮH?

Před několika lety jsem byl požádán o odsouzení mše svaté při rozloučení s rodinou, rodiči a jejich dvěma syny, zavražděnými příbuzným z Ameriky. Byla to pro mě docela těžká zkouška, protože jsem tušil, že přítomní v kostele asi nebudou moc věřící. Tak co jim říct? Kázání moc dlouhé nebylo. Truchlím nad tou strašnou tragédií jsem byl schopen předat jen myšlenku, že v nebi je milující Otec, který určitě nechtěl, aby se něco takového stalo. A kdyby se někdo zeptal, kde tehdy, když byli vražděni, byl náš Bůh, tak byl právě s nimi a s nimi trpěl...

Moji milí, i mně se někdy stává, že zapláču nad rakví někoho, koho jsem měl rád. Přece i sám sv. Pavel připomíná, že máme plakat, ovšem jako ti, kteří mají naději. Když se účastníme pohřbu čistě světského, slyšíme jen čas minulý – jaký zemřelý byl, co měl rád, co dělal a podobně. V kostele vidíme podstatný rozdíl – liturgie pohřbu je v čase budoucím! Zdůrazňuje naději života věčného, jistotu zmrtnýchvstání, kterou nám u rakve připomíná rozsvícení paškál.

SMRT, SOUČÁST ŽIVOTA

Svatý Jan Pavel II. hovořil o civilizaci smrti a civilizaci lásky. Svět, který odmítá Boha a jeho hodnoty, nemůže a ani není schopen člověka posunout dál a učinit ho doopravdy šťastným. Výsledkem toho je mezi jinými eutanazie jako nástroj zbavit se zbytečných lidí, kteří nemají stejně žádnou naději.

Letošní svědectví z Belgie – jistá žena volá v pondělí pohřební službu a domlouvá podrobnosti pohřbu na pátek. Svěho vlastního pohřbu! Kultura národa by měla smrt brát jako součást života včetně pohřbu, hrobu a úcty k zemřelým. Ježíš řekl: „Nemějte starost o svůj život, co budete jíst, ani o tělo, co budete mít na sebe. Což není život víc než pokrm a tělo víc než oděv?“ (Mt 6,25).

JEŽÍŠ VYSVOBODITEL

Evangelium je o životě věčném a o tom, že se přiblížilo Boží království. Nebudeme-li se právě na to těšit, nebudeme-li v modlitbách myslet na setkání s Pánem a se svými příbuznými v nebi, musíme žít ve strachu a v područí civilizace smrti. Ježíš nás svým zmrtnýchvstáním vysvobodil ze smrti, protože nás miluje a nechce, abychom se báli.

Když se účastníš pohřbu blízké osoby, mysl na to, že se uvidíte v nebi. Naslouchej pozorně, za co se církev v liturgii pohřbu modlí, protože život smrtí nekončí, ale začíná. Nezapomínej, že nejsme z tohoto světa a naše vlast je v nebi.

Ať se vám všem daří a neztrácejte naději! ■

*Křesťan
je svou podstatou
člověk, který doufá.*

(sv. John Henry Newman)

Milí čtenáři, časopis Immaculata je hrazen pouze z dobrovolných příspěvků čtenářů. Svým darem se podílíte na šíření duchovních hodnot v našem národě. Děkujeme Vám za Vaši podporu. Neposkvřená at' Vám odplatí Vaši štědrost.

POSLECHNOUT AUDIO

PODPOŘIT

MADONA SVATOVÍTSKÁ Z NÁRODNÍ GALERIE

Tempera na dřevěné desce je z roku 1400 či před rokem 1415. Jde o součást svatovítského pokladu.

text: **Jan Royt** | autor je historik umění

V dvorském prostředí Karla IV. a jeho syna Václava IV. vznikají v průběhu poslední čtvrtiny 14. století nové ikonografické typy zobrazení. Patří mezi ně i dva typy Madon. Madona roudnická Mistra třeboňského oltáře, zvaná v odborné literatuře podle koruny na hlavě Regina, a Madona svatovítská, která je nekorunovaná, zvaná proto Beata.

NEKORUNOVANÁ MADONA

Madona svatovítská je deskový obraz zobrazující polopostavu nekorunované Panny Marie. Mladistvá Panna Maria s líbezňou tváří je oblečena do bohatě zřaseného pláště modré barvy, který zahaluje i její hlavu. Plášť je podšit červenou látkou. Nahý Ježíšek je diagonálně umístěn před tělem Panny Marie, která ho podpírá oběma rukama. Obraz, jenž je jednou z nejvýznamnějších památek, je vložen do nádherně zdobeného rámu, který byl vyřezán „panici pražskými“ (Junkery), potomky Petra Parléře. Zdobí jej reliéfní postavy sv. Jana Křtitele a sv. Jana Evangelisty, postavy českých zemských patronů: sv. Václava, sv. Vojtěcha, sv. Víta, sv. Zikmunda a sv. Prokopa. Postavy čtyř andělů s nápisovými páskami s textem hymnu Regina coeli laetare a postava donátora, jenž je zde zobrazen v pontifikálním rouchu, s mitrou na hlavě, avšak bez pallia, berly či patriaršího kříže.

OTAZNÍKY KOLEM RÁMU

V odborné literatuře není jednotný názor na to, zda řezaný rám byl původně součástí obrazu. Již historik umění Vincenc

Kramář o tom nepochyboval, stejně jako současná česká uměleckohistorická literatura, naopak spojení rámu s obrazem odmítl francouzský badatel Charles Sterling, a to poukazem na slohový rozdíl mezi obrazem a rámem. Důkazem pro spojení obrazu a rámu by mohla být zpráva v inventáři Svatovítského dómu z konce 15. století: „... Deska blahoslavené Panny zdobená XII medailony vytvořenými Panici, čtyři medailony představují patrony, čtyři evangelisty.“ Je zde však určitý rozpor, když v textu jsou zmíněny postavy evangelistů místo andělů.

Lze těžko pochybovat o tom, že Madona byla určena pro Svatovítský dóm (či Svatovítský poklad) i o tom, že vznikla v prostředí Václavova či arcibiskupova dvora. Odmítnout musíme názor Charlese Sterlinga, že Madona byla namalována v jižních Čechách. O tom, že obraz byl považován za milostný či zázračný, svědčí řada devočních kopií, zhotovených převážně v první polovině 15. století. Za všechny bych chtěl připomenout Madonu zlatokorunskou (kol. 1410, bývalý klášter cisterciáků na Zlaté Koruně) a Madonu svojšinskou (Národní galerie Praha).

JAN Z JENŠTEJNA PRO PANNU MARIÍ

Formální krása tváře Panny Marie koresponduje s myšlenkami velkého mariánského ctitele pražského arcibiskupa Jana z Jenštejna. Ten ve svých hymnech nazývá Pannu Marii „Venuší nevýslovné krásy“, což mohla být reakce na krásu Madony roudnické od Mistra třeboňského oltáře, jejímž ctitelem Jenštejn byl. Modrá barva pláště je symbolickým vyjádřením toho, že Panna Marie je Královna nebes (Regina coeli).

Jan z Jenštejna je též v literatuře často uváděn jako objednavatel desky, což je zdůvodňováno přítomností sv. Jana Křtitele a sv. Jana Evangelisty na rámu. Jinými badateli je zobrazený muž ztotožňován s neznámým infulovaným prelátem, snad proboštem kapituly či pražským arcibiskupem Zajícem z Házmburka, pro jehož kapli v podvěží svatovítského chrámu s oltářem, zasvěcenou roku 1415 sv. Janu Křtiteli a sv. Janu Evangelistovi, měl být určen. To by ovšem datování obrazu posunulo do dvacátých let 14. století. Kdyby byl na obraze zobrazen arcibiskup, tak by vedle něj stál sv. Vojtěch, patron arcibiskupství Pražského, nikoliv sv. Prokop. ■

ANDĚLÉ S HYMNEM REGINA COELI

V rozích rámu jsou andělé s textem „Regina coeli, laetare...“ (Vesel se, nebes Královno...).

BIBLICKÉ POSTAVY

Sv. Jan Křtitel
a sv. Jan Evangelista.

DONÁTOR OBRAZU

Dole vlevo se nachází donátor obrazu, pravděpodobně Jan z Jenštejna.

ZEMŠTÍ PATRONOVÉ

Vlevo: sv. Václav a sv. Zikmund.
Vpravo: sv. Vít a sv. Vojtěch.
Dole vpravo: sv. Prokop.

Milí čtenáři, časopis Immaculata je hrazen pouze z dobrovolných příspěvků čtenářů. Svým darem se podílíte na šíření duchovních hodnot v našem národě. Děkujeme Vám za Vaši podporu. Neposkvřněná at' Vám odplatí Vaši štědrost.

[POSLECHNOUT AUDIO](#)

[PODPOŘIT](#)

Foto: Záběr z filmu „Umučení Krista“ od Mela Gibsona

FILM A SPIRITUALITA

Spiritualita je způsob, jak žijeme, a zahrnuje tedy všechno – i náš vztah k filmové tvorbě.

text: **Pavel Záleský**

Pravděpodobně každý někdy slyšel rčení: „Lépe jednou vidět, než dvakrát slyšet“. Jsou to právě film a divadlo, které nám mohou otevřít oči, abychom znovu zažili drama poznání Boha. Úspěch křesťanských snímků, jako Ben Hur, Umučení Krista nebo Misie, vedl v posledních letech k návratu hollywoodských filmů týkajících se víry.

SÍLA POSELSTVÍ FILMŮ

Spirituální filmy, které nás, podobně jako modlitba, filozofická tázání, či životní krize, umí vytrhnout z všednosti, nás nutí podívat se na svět a svůj život z nadhledu. Dobrý film je ten, který dokáže divákovi otevřít nový pohled na svět. Měl by s ním zatřást, zůstat dlouho v něm a ideálně přinést do jeho života proměnu.

Filmy s křesťanskou tematikou, které nejvíce oslovují, jsou často natočeny lidmi, kteří se vůbec nepočítají mezi

křesťany a k církvi mají zdrženlivý vztah. Nejlepší spirituální filmy natáčí mnohdy ateisté, což přesně odpovídá zkušenosti, že hodnotné dílo může vytvořit někdo, kdo se na dané téma dívá s odstupem a tak trochu z dálky. Je-li příliš ponořen, uniká mu nadčasové poslání, které je v umění tím hlavním kritériem.

Pak jsou zde však také snímky, které nejsou „křesťanské“ svým základním určením, zato v sobě křesťanské poslání či myšlenku nesou.

Stav českého filmu v tomto ohledu zaostává, takže se už dlouho tuzemská tvorba nemůže srovnávat s evropskou nebo světovou produkcí. Československá, respektive Česká filmová tvorba se spíše prezentovala „protikřesťanskou“ tvorbou. Výjimku snad tvoří filmy, které by se daly spočítat na prstech rukou. Především v posledních letech je to hlavně režisér Jiří Strach, hlásící se ke katolické víře, který dostal do kin rekordní počty diváků na filmy Anděl Páně 1. a 2., kde hrají Bůh, Panna Maria, čert, anděl nebo světci.

Křesťanské poselství těchto pohádek je zcela jednoznačné. Mezi další filmy s křesťanským poselstvím se mohou řadit snímky V erbu Ivce (1994) nebo Zapomenuté světlo (1996).

NEJLEPŠÍ FILM O KRISTU?

Zastavme se blíže u jednoho amerického snímku Ve jménu Krista, který měl při natáčení pracovní název Vzkříšení. A to nejen kvůli tomu, že hlavní představitel Krista Cliff Curtis je katolík. Po filmové stránce se jedná o solidní, originální a mistrovské zpracování smrti a vzkříšení Krista z pohledu římského velitele. Clavius, mocný římský vojevůdce, kterého jedinečným způsobem zahrál Joseph Fiennes a jeho pomocník Lucius v osobě herce Toma Feltona, jsou pověřeni úkolem objasnit, co se opravdu stalo Ježíšovi v týdnech po jeho ukřižování, aby vyvrátili zvěsti o zmrtvýchvstání Mesiáše a zabránili tak povstání v Jeruzalémě. Joseph Fiennes strávil nějaký čas s policejním detektivem, aby si osvojil techniky vyšetřování a vyslychání svědků. Aby režisér Kevin Reynolds zajistil, že společné scény hlavních představitelů budou sršet napětím, se Fiennes a Curtis mimo kamer vyhýbali očnímu kontaktu po dobu celého čtyměsíčního natáčení. Často byli v jedné místnosti, ale nikdy se k sobě nepřiblížili. Podle recenzí se totiž jedná o nejlepší film o životě Ježíše Krista od snímku Umučení Krista. Ve jménu Krista přináší velkolepý biblický příběh o zmrtvýchvstání vyprávěný z pohledu nevěřícího. Stanete se svědky honu na člověka, který změnil kurs lidských dějin.

Diskuze diváků o filmu a dost možná i těch, kteří jej celý neviděli, přinesla stovky zajímavých názorů na víru, na církev a náboženství všeobecně, ale také mnoho stupidních až sprostých urážek věřících. Každopádně je to film, který nenechá nikoho chladným a v podstatě ho donutí si odpovědět na otázku, kterou Kristus položil svým učedníkům: „Za koho mě pokládáte?“

KDO HRÁL JEŽÍŠE?

Podobně jako s režiséry je to i s hereckými protagonisty. Není nutně vždy podmínkou, aby náboženskou osobu ztvárnil silně věřící herec. Například v roli Ježíše Krista se již představilo celkem čtrnáct aktérů: americký herec Jeffrey Hunter ve filmu Král králů (1961), švédský herec, luterán a později agnostik Max von Sydow ve filmu Největší příběh všech dob (1965), anglický herec Robert Powell ve filmu Ježíš Nazaretský (1977), britský herec Brian Deacon ve filmu Ježíš (1979), americký herec Willem Dafoe ve filmu Poslední pokušení Krista (1988), americký herec a protestant Bruce Marchiano ve filmové sérii Vizuální Bible (1993), americký herec a protestant Jeremy Sisto ve filmu Ježíš (1999), anglický herec Christian Bale ve filmu Marie, Matka Ježíšova (1999), peruánsko-skotský herec Henry Ian Cusick ve filmu Evangelium sv. Jana (2003), americký herec a římský katolík Jim Caviezel ve filmu Umučení Krista (2004), německý herec Andreas Pietschmann ve filmu Matka z Nazareta (2012) portugalský herec Diogo Miguel Morgado Soares ve filmu Syn Boží (2014), argentinský herec a gay Juan

Pablo Di Pace v televizní Biblické minisérii (2015) a naposled novozélandský herec a římský katolík Cliff Curtis ve filmu Ve jménu Krista (2016).

Za zmínku stojí také americký herec a protestant, režisér a producent David Andrew Roy White, zakladatel produkční společnosti specializující se na filmy s křesťanskou vírou a rodinnou tematikou. Je nejlépe známý pro jeho roli jako reverend Dave ve filmové trilogii Bůh není mrtev (2014).

POHLÉDNI DO VLASTNÍ DUŠE

Papež František v rozhovoru s monsignorem Dariem Viganem, který byl publikován v roce 2021 mimo jiné řekl: „Filmy mohou formovat naše srdce. Za svůj vztah k filmové kultuře vděčím především rodičům. Vysvětlili nám je, abychom se ve viděném lépe zorientovali. Kinematografické dílo může rozžehnout množství záblesků v lidské duši. Můžete v nich vnímat únik, emoce, smích, vztek, strach, zájem... Je to pohled upřený na realitu, který ve skutečnosti odhaluje nejrozmanitější rozpoložení nitra, protože je schopen nejen vidět věci vnější, ale též vnitřní. Takové nazírání pak provokuje svědomí k pečlivému zkoumání viděného.“

Nejdůležitější z každé filmové produkce jsou silné kulturní a duševní zážitky. Asi nejlépe fenomén kinematografie vystihl americký filmový režisér Sam Peckinpah slovy „nechtěl jsem, abyste si filmy jen užili, ale abyste se velmi zblízka podívali na svoji vlastní duši“. ■

PROSBY I DÍKY OD ŘEKY ODRY

Lékaři tlačili maminku k potratu. Návštěvy u nebeské Matky jí dodávaly klid a nakonec se narodila úplně zdravá dívka.

text: **Václav Štaud**

K užívanému přízvisku „spálovské Lurdy“ nepřišlo poutní místo ostravsko-opavské diecéze žádnou náhodou. Všechny návštěvníky jeskyně u řeky Odry napoprvé ohromí její podoba s opravdovou lurdskou jeskyní pod Pyrenejemi. Přitom je spálovská mariánská úcta o plné dvě stovky let starší než na místě významného lurdského zjevení.

MATKA POMŮŽE!

Historie pouti k Panně Marii ve skále totiž sahá až ke konci třicetileté války, kdy se ozbrojené šarvátky odehrávaly i ve zdejších údolích Odry. Čtyři zranění vojáci se tehdy schovali do těžko přístupné skalní rokle. Tři z nich tam svým zraněním podlehli, poslední umíral. Vzpomínal na svoji ženu a děti. „Snad pomůže Panna Maria,“ napadlo jej. Když se začal k Matce Boží modlit, uviděl nebeské zjevení. Blížila se k němu krásná Paní, v jejíchž

očích četl mnoho lásky a slítování. A z pusté skály začala proudit čistá voda, která léčila jeho rány. Byl zachráněn a jeho vyprávění brzy proměnilo poutou rokli v poutní místo. Někdo sem pověsil mariánský obrázek, časem vyměněný za kamennou sochu. Nejen o poutích, ale trvale, po celý rok, sem přichází mnoho lidí. Někteří s prosbami a díky na rtech, všichni pak pro zdejší výbornou vodu. U spálovského pramene stále stojí houf zájemců s lahvemi a kanystry.

LÉKAŘ MLUVÍ O ZÁZRÁKU

Voda je tady velmi kvalitní, se specifickou chutí, lidé ji pijí rádi. Existuje i řada zvěstí o jejím záračném působení. Písemně ověřeno je zatím jediné uzdravení, z března roku 1918. Tehdy rolníku Josefu Královi ve Spálově onemocněla zápallem plic pětiletá dcera Anička. Po vyzkoušení všech dostupných prostředků sdělil lékař rodičům, že již není pomoci, jejich dítě se nedočká rána. Starší sestra Marie, která měla 11 roků, se

ale rozhodla požádat o pomoc Bohorodičku. Zaběhla s modlitbou na rtech pro vodu k jeskyni Panny Marie. Zkusili tedy dát Aničce obklad a trochu vody jí vnutili i do úst. Nemocné v malé chvíli horečka poklesla a požádala o jídlo, které už několik dnů nedokázala pozřít. Přivolaný lékař po prohlédnutí dítěte konstatoval, že se musel stát zázrak. A Panna Maria zde svým věrným pomáhá dodnes. Svůj příběh ochotně vypráví paní Naďa Králová ze Spálova, maminka pěti dětí:

DŮKAZY BOŽÍ MOCI

„Když jsem čekala své třetí dítě, tlačili mě lékaři k potratu. Při každé kontrole jsem slyšela stejná slova: Dejte ten plod pryč, je poškozený!“ vypráví žena. „Potlačila jsem slzy a řekla jsem si, že je čas zajít se poradit k Panně Marii ve skále. Domů jsem se vrátila plná naděje a každá další návštěva u nebeské Maminky mi pak dodávala klid. A taky jsem pilně pila vodu z pramene. Když přišla hodina narození, v bolestech jsme nejdříve jeli prosit na poutní místo a teprve potom do vítkovské nemocnice. A narodila se nám úplně zdravá dcera. Za zmínku ještě snad stojí, že už dokončila studia, zasnoubila se přímo u Panny Marie ve skále a dnes má vlastní rodinu,“ uvádí Naďa Králová.

Podobné důkazy Boží moci se dějí pořád, škoda, že je nikdo nedokumentuje. Ve farnosti například kolují svědectví o lidech, jimž se tu po pravidelném omývání vyléčily kožní ekzémy, jiným se k lepšímu změnil oční neduh, dobře prý mariánská voda působí i na bolesti hlavy. Lidé slyšeli i svědectví ženy,

kteřá spálovské vodě a přímluvě Panny Marie přikládá své vyléčení z rakoviny. „Současně je pravda, že paní byla řádně operována, podrobila se chemoterapii i dalším léčebným postupům. Nikdo se tedy nedozví, jestli nemocnou vyléčila voda, zásahy lékařů, nebo její silná víra. Děkovat Bohu a Panně Marii je ale vždy na místě,“ uvedla k tomu další ze spálovských farnic.

U JESKYNĚ MÁME I SVATBY

Potvrdit ani vyvrátit žádnou z místních „léčebných“ zkušeností nemůže ani spálovský duchovní správce P. Janusz Karol Romański. „Přišel jsem do farnosti teprve před několika měsíci, ještě ani neznám všechny svoje farníky. Už ale cítím, že zde budu pod ochranou Matky Boží šťastný. Mám sice na starosti hned tři farnosti, pravidelně si ale šetřím čas na návštěvu Panny Marie ve skále. Posedět, uklidnit duši, soustředit se k modlitbě. Snažím se prožít zde alespoň chvíli i pro krásu přírody a čistě,

neustále vyzdobené prostředí. Všechno je dílo mých ochotných farnic a farníků. Výzdoba poutního místa prý byla po desetiletí výsadou rodiny Šustkovy. Paní Ludmile Richterové, která pomáhala u mariánské skály svým prarodičům i rodičům a nyní je pokračovatelkou rodinné tradice, jsem velmi vděčný. Stejně jako dobrým lidem, kteří jí pomáhají. Je to náročné, nekončící dílo,“ chválí kněz.

Kytice čerstvých květů zdobí poutní místo od jara až do podzimu. Pak přijdou na řadu suché vazby, o Vánocích nechybějí ani nastrojené vánoční stromky. Také proto se místo, po roce 1989 opravené, líbí i lidem, kteří do kostela vůbec nepřijdou. U mariánské jeskyně se v některém roce uskuteční dokonce i několik civilních sňatků...

LIDÉ JSOU TU PEVNÍ

„Na poutě i do kostela chodí v tomto kraji ještě hodně věřících, mám dostatek ministrantů, varhaníky i kvalitní sbor, mile mě to překvapilo

a potěšilo," svěruje se P. Romaňski. Duchovní stálost věřících pokládá za výsledek dobré pastorační péče svých předchůdců. Možná ale přispěla i skutečnost, že Spálov a přifařené obce ležely do konce první republiky na hranici mezi českým a německým živlem. Byly ryze české, zatímco za řekou Odrou už začínalo smíšené sudetské území, poznamenané poválečným odsunem.

Rovněž Spálov byl nejdříve zabrán jako sudetské území. Stalo se tak neprávem a místní lidé dokázali českou identitu ubránit. Když se například mělo ve škole začít učit německy, obsadily školu matky dětí a potomky nechaly doma. Svou zvláštní stávkou zdůvodnily tak, že se nejdříve musí naučit německy samy a teprve pak mohou pustit do školy své děti. A stalo se něco neuvěřitelného. Dvě gestapem zadržené ženy se po dvou dnech vrátily domů a okupační úřady kapitulovaly. Do školy znovu přišel český učitel. Také v kostele se za války kázalo česky.

„S komunisty přišly horší patálie,“ řekl nám spálovský varhaník Alois Kubica a dodal: „V roce 1950 chtěli tajně sebrat oblíbeného faráře P. Františka Vykopala. Věřící se ale seběhli, kněze ubránili, a ještě několik týdnů drželi na faře hlídky. Jenže policie kněze nakonec stejně odvedla a režim se mu pak krutě pomstil, dostal osm let. Postupně došlo i na jeho ochránce. Za komunistů stejně jako za nacistů byla procesí zakázána. Na štěstí jsme se dožili obnovení zářijových mariánských slavností. A ani po třiceti letech jejich účastníků příliš neubývá.“

STOPY DVOU BISKUPŮ

Aby toho neměli málo, lidé ve spálovské farnosti si každé léto užijí hned čtyři oblíbené pouti. Vedle zářijové mariánské slavnosti se sejdou také u příležitosti svátku svatého Jakuba ve Spálově a svatého Vavřince v luboměřském filiálním kostele. Ze všech nejdříve se ale koná hojně navštěvená poutní slavnost v kapli Nejsvětější Trojice v přifařeném Heltínově. Spálovské pouti byly navíc nedávno rozšířeny na všechny mariánské první soboty v měsíci, lidé se k nim scházejí od jara až do podzimu.

Ke kuriozitám obce patří spálovské varhany. Jeden ze zdejších kněží je kdysi zakoupil před dokončením pro úplně jiný kostel, kde z jejich použití sešlo. A až při stavbě se ukázalo, že do kúrových prostor u sv. Jakuba se jednoduše nevejdou. Varhanáři je tedy postavili přímo dole, v chrámové lodi, a lidé si zvykli. „Máme k sobě s knězem blíž a jsem rád, že si výborně rozumíme,“ chválí situaci dlouholetý varhaník Alois Kubica.

Do Spálova na mariánské poutě rád přijížděl ostravsko-opavský

biskup František Václav Lobkovicz. Neváhal jít v čele tradičního procesí a farníci jej měli rádi; v těžké nemoci i úmrtí ho provázeli modlitbami. V obci zanechali stopu i další duchovní. Patří mezi ně Mons. Josef Hlouch, profesor pastorální teologie a devátý biskup českobudějovický, který zde v roce 1926 nastoupil po olomouckém vysvěcení svoje první kaplanské místo. V březnu 2018 schválil Svátý stolec zahájení procesu jeho blahorečení.

LETOS ZVOU NA 11. ZÁŘÍ

Pout' k Panně Marii Ve skále, dvacet kilometrů severozápadně od Nového Jičína, se každoročně koná v neděli po svátku Narození Panny Marie. Letos to bude 11. září a mše svatá s P. Janem Czudkem, zastupujícím generálním vikářem, začne v 10 hodin. Předchází jí tradiční procesí od farního kostela sv. Jakuba k více než tři kilometrů vzdálenému místu u řeky Odry. Další procesí sem obvykle míří z blízkého města Oder. Podrobné informace získají poutníci po celý rok na čísle mobilu 604 190 087, e-mail rkf.spalov@doo.cz. ■

PŘEDVEČER NANEBEVZETÍ PANNY MARIE

Gertruda von Le Fort

Tvůj hlas mluví:

Anděl Páně pozdravil a ona počala Slovo věčné lásky.

Otevři se, duše Mariina: přišli nebeští poslové!

Chtějí odnést kolébku, v níž leželo tvé božské Dítě!

Polož nyní sebe sama na srdce, pod nímž se probudil jeho život.

Stul se do schránky, která je tak něžně objímala!

Otevři se, duše Mariina, otevři se v kolébce Nejvyššího!

Co se s tebou stane, Sněhobílá?

Budeš vzata do nebe.

Celá krásná: Pocta evropské pezie Matce Boží. Olomouc: Matice cyrilometodějská, 2004.

Milí čtenáři, časopis Immaculata je hrazen pouze z dobrovolných příspěvků čtenářů. Svým darem se podílíte na šíření duchovních hodnot v našem národě. Děkujeme Vám za Vaši podporu. Neposkvřená ať Vám odplatí Vaši štědrost.

[POSLECHNOUT AUDIO](#)

[PODPOŘIT](#)

S DUŠÍ BÁSNÍKA

Rozhovor s o. Petrom Kozmou, řeholníkem z bratislavského konventu minoritů

zeptala se: **Jitka Navrátilová**

Peter Kozma je začínajícím knězem. Jeho nenápadnost, se kterou se často projevuje, neumožňuje povrchnímu pozorovateli zahlédnout bohatství jeho vnitřního života. Když se však zaposloucháte do jeho slov, pak s překvapením objevíte množství talentů, kterými byl tento mladý před více než rokem vysvěcený kněz obdařen.

Žijete na Slovensku, hovoříte po slovensky, ale máte maďarské kořeny. Jak se Vaše rodina dostala na Slovensko?

Ja som slovenský Maďar, čo znamená, že som sa narodil na Slovensku a aj celá moja rodina žije na slovenskom území. Kedysi to však bolo Uhorsko. Po prvej svetovej vojne sa zmenila hranica a my sme boli pričlenení k Československu. V čase, keď som sa narodil, žilo v mojom rodnom meste – vo Veľkých Kapušanoch – 70 % maďarských obyvateľov.

Vnímáte rozdíly ve slovenské a maďarské mentalitě?

Maďarská mentalita je patriotická. Keď pozeráme na maďarskú hymnu, tak to je modlitba, ktorá obsahuje slová o tisícročnom utrpení Maďarov a vypošuje pre nich požehnanie. Pre nás je národnosť veľmi dôležitá. Na druhej strane, keďže som Maďar, ktorý sa narodil za hranicami Maďarska, som poznačený určitým pesimizmom.

To znamená, že jste pesimista?

Myslím, že do značnej miery som bol. Teraz sa z toho ale snažím dostať. Práve kresťanstvo pomáha človeku, aby

s nádejou pristúpil k životu, aj ku každému človeku.

V roce 2021 jste byl vysvěcen na kněze. Jaká byla Vaše cesta ke kněžství?

Myslím, že prvé krôčiky som robil, už keď som bol malý. Keď som mal 6 rokov, začal som miništrovať. Rodina ma viedla ku kresťanskému životu. Predovšetkým mama a babka z otcovej strany, ktorá je hlboko veriaca. Potom tiež kňazi, ktorých som poznal a ktorí ma viedli k hlbokému duchovnému životu.

Takže kněžství bylo jen přirozeným dovršením v mládí nastoupené cesty?

Tak jednoduché to nebolo. V dospievaní prišiel zlom v mojom živote. Snažil som sa utekať preč od myšlienky na kňazstvo a začal som hľadať iné cesty. V tej dobe som veľmi zlenivel vo viere. Štúdium mi išlo ľahko, nemusel som sa veľa učiť. Písomky som písal s ľahkosťou. To aj viedlo k tomu, že som prestal pracovať na sebe samom. Bol to tiež obdobie, keď som istý čas nechodil v nedeľu do kostola a snažil som sa otázku kňazstva v sebe utlmiť a venovať sa iným záujmom. Veľmi sa

mi vtedy páčilo letectvo. Našiel som si aj komunitu, ktorá sa venovala virtuálnemu letectvu cez počítačové programy. Toto začalo požierať môj čas.

Co Vám pomohlo znovu se vrátit k duchovnímu životu?

Vtedy mi veľmi pomohol môj otec. Keďže videl, ako sa zmietam v živote, tak povedal, že to tak ďalej nejde, že musím na seba pracovať a on je ochotný mi pomôcť. Začal so mnou každý deň chodiť do kostola. Jeho starostlivosť bola pre mňa príkladom skutočne dobrého otca. Myslím, že gesto môjho otca ma priblížilo ešte viac k Bohu. Pomohlo mi pochopiť, kým je pre mňa Boh Otec.

Přece jenom, od chození do kostela je ke kněžství ještě kus cesty...

Raz sa ma moja učiteľka maďarčiny, ktorú si veľmi cením a ktorá mala schopnosť vidieť do ľudskej duše, opýtala: „Peťo, Ty si nikdy nerozmýšľal nad rehoľným spôsobom života?“ Odpovedal som jej, že v žiadnom prípade sa nedám zavrieť do kláštora. Jej otázka však vo mne zostala. Začal som nad ňou premýšľať a trápiť sa. Nedala mi spať. Začal som študovať, čítať

a hľadať v mojom okolí. A prví bratia, ktorých som našiel, boli minoriti v Brehove. Ich fran-tiškánska charizma mi bola veľ-mi blízka.

Nakonec jste se knězem stal a je to něco přes rok, co jste byl vysvěcen. V čem je Váš život jiný?

Keďže som kňaz, tak môj život je a musí byť iný, pretože je prepĺnený milosťami. Uvedomujem si svoju únavu a slabosť. Keď Boh k niečomu povoláva, dáva aj potrebné sily. Je veľký rozdiel v mojom živote vtedy, keď som bol študentom, a teraz, keď som kňazom. Oveľa viac vidím svoju hriechnosť a jej vplyv na mňa a tiež oveľa viac vidím, ako skutočne potrebujem Boha, aby On konal vo mne. A práve v tej úplnej odovzdanosti je asi najväčšia výzva.

Stal jste se knězem v době, kdy kněžství není zrovna moc populární. Co Vám pomáhá vydržet každodennost kněžské služby?

Myslím si, že dôležité je otvoriť oči a vidieť maličkosti. Nestačí vidieť len to, že sme neprija-tí, kritizovaní a považovaní za nepotrebných. Všimam si, že vždy sa nájde niekto, kto sa na nás usmeje, povie dobré slovo a vypočuje nás, niekto, s kým sa môžeme podeliť o svoje skúsenosti. Samozrejme, sú aj ťažké dni, ale spomínané maličkosti do nich dokážu priniesť trochu radosti, pokoja.

Vnímáte u sebe nějaké dary, kterými Vás Bůh obdaril, abyste je mohl využít pro povolání kněze?

Myslím, že Pán ma obdaroval bezprostrednosťou. To mi veľmi pomáha pri komunikácii

s ľuďmi. Tiež si myslím, že som dostal darom spev. Nie som extrémne dobrý spevák, ale myslím si, že hanbiť sa nemusím. Občas hrám na gitare. Tiež rád čítam a recitujem básne. Za veľký dar považujem ma-darčinu.

Co z pokladnice „maďarského dědictví“ nejvíce využíváte?

Napríklad história našej rehole je z veľkej časti zaznamenaná práve v maďarčine. Veľmi cen-né knihy boli vydané v mojom jazyku. Je mi blízka i maďarská

poézia a próza. Odmalička som sa venoval recitovaniu básní. Veľmi som si obľúbil jedného kňaza – básnika, ku ktorému sa často vraciam a meditujem jeho básne.

Recitování básní... to zní romanticky. Není Vám líto, že nemáte vlastní ženu a děti?

Niekedy som už o tom rozmýšľal. Keď sa o tom v komunite rozprávame, tak sa zasmejeme, požartujeme a ja si uvedomujem, čo je mojou úlohou. A tou je milovať druhých. Veľmi ma zaujal teológ Bernard Haring, ktorý hovorí, že láska nie je len blahosklonnosť, ale predovšetkým to, že druhého pozdvihnem – vyvýšim ho nad svoju úroveň. Doprajem mu viac dobra. Mojou úlohou je vnímať to, čo je vo vzťahoch najdôležitejšie. A keď učím študentov, tak sa snažím vytvoriť dobrú atmosféru, aby chlapci a dievčatá mali

zdravý vzťah medzi sebou.

Jak byste charakterizoval svůj vztah k Panně Marii?

Láske k Panně Márii som sa učil od svojej babky. Ona sa neustále modlila ruženec. Pre mňa je P. Mária predovšetkým Matkou, ktorá hľadá, čo je pre jej dieťa dobré, ktorá skrýva a chráni každé dieťa pred zlom. Neexistuje dokonalejšia Matka ako ona. Skôr ako som vstúpil do rehole, stal som sa členom ružencového bratstva. ■

MESTO NEPOŠKVRNENEJ

100 rokov časopisu Rycerz Niepokalanej

text: **Dariusz Żuk-Olszewski**

Pri sledovaní dobrodružného príbehu svätého novinára v službách Nepoškvrnenej sa v tomto čísle Immaculaty dostaneme od skromných začiatkov časopisu Rycerz Niepokalanej v Krakove, cez jeho rast a zveladenie v Grodne k etape, ktorá je kľúčová pre jeho celoživotné dielo. Dostaneme sa k založeniu Niepokalanowa – mesta a mediálneho centra, ktoré patrí Nepoškvrnenej.

HĽADANIE NOVÝCH PERSPEKTÍV

Roky 1926–1927 boli v Maximiliánovom živote poznačené mimoriadnym utrpením súvisiacim s jeho ochorením pľúc. Počas osemmesačného obdobia liečenia a pobytu v sanatóriu však venoval veľa času modlitbe a hľadaniu nových perspektív pre svoje mediálne dielo, alebo presnejšie pre masmediálne dielo Nepoškvrnenej, ako ho sám vnímal. Zrejme pri modlitbe alebo v jej dôsledku vznikla myšlienka, ktorú považoval za nápad Nepoškvrnenej. Mal podľa nej založiť úplne nové centrum rehoľného života, ktoré bude plne k dispozícii tlačovému apoštolátu – bude kláštrom, tlačiarňou i vydavateľským domom zároveň s plne vybudovanou administratívou i kolportážou. Ako sa ukázalo neskôr, bol to naozaj nápad Nepoškvrnenej. Nemal ešte predstavu, kde toto nové centrum vznikne. Vedel iba, že to musí byť čo najbližšie k Varšave a pri železničnej trati, aby sa maximálne znížili náklady na dopravu papiera a iného nevyhnutného tlačiarenského materiálu a aby sa zefektívnila distribúcia časopisov.

Po návrate do Grodna z liečenia v Zakopanom (na Bielu sobotu, 13. 4. 1927) sa touto myšlienkou začal intenzívne zaoberať. Uvažoval o viacerých miestach

pre nový kláštor, no všetky sa ukázali ako nereálne. No tu sa zrazu otvorila nová nečakaná možnosť. 13. 6. 1927 navštívil kláštor minoritov v Grodne dp. Ciborowski, farár v blízkej farnosti Adamowicze. Počas rozhovoru pri obede sa od neho Maximilián dozvedel, že knieža Jan Drucki-Lubecki parceluje svoje pozemky pri obci Teresin neďaleko Varšavy. Maximilián mu prezentoval svoju myšlienku založiť kláštor a vydavateľské centrum v blízkosti hlavného mesta. Farár Ciborowski bol nadchnutý tou myšlienkou a dohodol stretnutie s kniežatom.

Otec Maximilián si svojou bezprostrednosťou a skromnosťou získal knieža Jana Druckeho-Lubeckeho, ktorého už v júli 1927 navštívil na jeho pozemkoch pri spomínanej obci Teresin neďaleko Varšavy.¹ Myšlienka nového kláštora – vydavateľstva ho natoľko nadchla, že Maximiliánovi ponúkol vybrať si pozemok, ktorý sa mu najviac pozdáva. Hoci Maximilián požadoval iba skromný kúsok pôdy nevyhnutný pre stavbu budov kláštora a tlačiarne, knieža Drucki-Lubecki bol veľkorysý a ponúkol mu 5 morgov pôdy² s tým, že v prípade rozvoja tohto diela v budúcnosti, si rehoľníci budú môcť vziať z okolitých pozemkov, ktoré budú potrebovať.

NEČAKANÝ PROBLÉM

Začiatkom augusta toho istého roka bola na pozemku, kde dnes Niepokalanów stojí, posvätená socha Nepoškvrnenej.

Knieža Jan Drucki-Lubecki mal pri darovaní pozemku zo svojho majetku iba jednu podmienku. Ako protislužbu požadoval, aby v novovybudovanom kláštore bolo navždy slúžených za živých i zomrelých z rodu Drucki-Lubecki ročne 24 omší a okrem toho ešte 2 omše ročne v ich zámockej kaplnke. S touto podmienkou Maximilián vďačne súhlasil, no definitívny súhlas podmienil súhlasom zo strany svojich rehoľných predstaviteľov. Tí sa však na vec pozerali inak. Hoci provinciálna kapitula súhlasila s prijatím daru od kniežaťa i so založením nového kláštora, rozhodnutie o prijatí podmienok, za ktorých knieža Jan Drucki-Lubecki pozemok daruje, nechali na provinciálnu radu. Tá však nesúhlasila s podmienkou slúženia „večných“ sv. omší, čo bolo pre Maximiliána naozaj zdrvivé. Túto správu s pokorou oznámil kniežatu. Ten sa ho spýtal, čo má spraviť so sochou Nepoškvrnenej, ktorá stojí na jeho pozemku. Maximilián mu odvetil, aby ju prijal ako dar a urobil s ňou, čo uzná za vhodné. Pri tomto rozhovore sa tiež Maximilián zmienil

o tom, že hneď, ako od kniežaťa dostali pozemok, venovali ho Nepoškvrnenej. To na Jana Druckeho-Lubeckeho zapôsobilo asi najviac, a tak sa rozhodol pozemok o. Maximiliánovi darovať bez akýchkoľvek podmienok. Bolo to 1. októbra 1927. Pre nový kláštor a vydavateľské centrum Maximilián zvolil názov Niepokalanów, čo sa dá do slovenčiny voľne preložiť ako Mesto Nepoškvrnenej.

PRVÉ ČÍSLO NA NOVOM MIESTE

Práce na stavbe nového kláštora sa začali 5. októbra 1927. V posledný októbrový deň toho istého roka bol kánonicky založený kláštor Niepokalanów. Do prvých provízorných barakov sa 21. 11. 1927 z Grodna presťahovalo vydavateľstvo Rycerza Niepokalanej. Kým v októbri 1922 potreboval Maximilián na presťahovanie celého vydavateľstva Rycerza Niepokalanej z Krakova do Grodna jeden kufor, v novembri 1927 si na presťahovanie vydavateľstva z Grodna do Niepokalanowa musel prenajať osem železničných vagónov.

18 rehoľných bratov a dvaja pátri pricestovali na stanicu Szymanów, vzdialenú iba niekoľko sto metrov od nového kláštora. Bývali v nevykurovaných barakoch, ktoré dokonca ešte nemali založené ani okná. Keďže kláštor ešte nebol ani zďaleka dokončený, bratia využívali na maximum krátke zimné dni na dokončovacie práce. Výdatne im pritom pomáhali aj miestni obyvatelia, ktorých si rehoľníci získali svojou jednoduchosťou a srdečnosťou. Na vigíliu sviatku Nepoškvrneného Počatia Panny Márie dňa 7. decembra

Pred kláštorom v Niepokalanowe roku 1939.
Knieža Jan Drucki-Lubecki (vpravo).

1927 bola posvätená kláštorná kaplnka Niepokalanowa ako prvý objekt nového kláštora odovzdaný do užívania. Krátko nato bolo v provízorných podmienkach nového kláštora vytlačené decembrové číslo Rycerza Niepokalanej v náklade 60 000 výtlačkov. ■

1 Pozn.: Gmina [združená obec] Teresin sa nachádza 42 km od centra Varšavy, neďaleko okresného mesta Sochaczew.

2 Pozn.: cca 2,5 ha pôdy.

3 KOZIURA, Florian. *Urywki z życia o. Maksymiliana M. Kolbego i z początkowych lat Niepokalanowa*. In: Archiw Niepokalanowa, zložka: Svedectva rehoľných spolubratov, s. 137–138.

MÁME V BOHU JISTOU NADĚJI

Hrdinná matka a její synové jako ikona naděje

text: P. Jaroslav Brož

Starozákonní příklad mučedníků pro víru je vzorem naděje i pro křesťany. Její hrdinský stupeň se projevuje bezmeznou důvěrou v Boha a působí pokoj v duši. Takový člověk svědčí o pomíjivosti pozemského života a o kráse života v nebi.

List Židům v dlouhé chvále víry starozákonních otců a matek vzpomíná také na ty, kteří „odmítli osvobození, protože chtěli dosáhnout lepšího vzkříšení“ (Žid 11,35). Komentátoři k nim počítají mučedníky z doby pronásledování Židů Antiochem IV. Epifanem v 2. stol. př. Kr. Podle 2. knihy Makabejské mezi nimi vyniká stařec Eleazar (2 Mak 6) a hrdinná matka, která musela přihlížet krutému umučení svých sedmi synů, po nichž byla zabita také ona (2 Mak 7). Tento příběh je vyprávěn tak, že každý ze synů před svou smrtí pronese důvody, proč raději volí popravu než setrvání v pozemském životě. Čtvrtý z nich prohlašuje: „Je radostné skonat lidskou rukou, když máme v Bohu jistou naději, že jím budeme znovu vzkříšeni“ (2 Mak 7,14). List Židům sice mluví o příkladech víry. Když ale čteme celý spis pozorně, uvědomíme si, že víra a naděje se v něm silně překrývají, takže se téměř slévají v jednu ctnost.

ZAKOTVENÍ V NEBI

Inspirováni Listem Židům zobrazují křesťané už v umění římských katakomb svoji naději symbolem kotvy. V ní totiž „máme bezpečnou a pevnou kotvu pro duši. Ona proniká do samého vnitřku nebeské velesvatyně, kam pro nás jako předchůdce vstoupil Ježíš“ (Žid

6,19-20). Naše ukotvení v nebi je předem zajištěno Ježíšem, který přinesl naše lidství – obětované na kříži a proměněné slávou vzkříšení – do Boží přítomnosti v nebi. A tak naše doufání se podobá ustavičnému vzhlížení k němu, který je zárukou, že naše životní cesta dojde zdárně do cíle, pokud budeme kráčet v důvěře v něho, našeho velekněze.

HRDINSKÁ NADĚJE

Vraťme se ale ke starozákonním hrdinům víry a naděje. Vyprávění o matce a sedmi synech nám může připadat drastické a těžko ho přijímáme jako Boží slovo. Ale zkušenost dějin nás přesvědčuje, že věrnost Božímu zákonu a vyznávání prvenství Boha nad vším ostatním vyžaduje od věřících vskutku hrdinské postoje. Možná dnes někdo nechápavě krotí hlavou, proč se ti neboží Židé tehdy nechali zabít pro kousek vepřového masa. Mnozí současní křesťané by to označili za nerozumný fanatismus. Jenže my nemůžeme sousto dobrého vepřového vytrhávat z širší souvislosti. Oním „drobným“ gestem byli věřící Židé nuceni zřeknout se víry v Hospodina. A to už je velmi, velmi vážná věc! A naopak, svědectvím nezlomné naděje oněch sedm bratří a jejich matka zjevují, jak je Bůh veliký, mocný a hodný důvěry. A také

svou hrdinskou smrtí s jistotou vypovídají o tom, že existuje život po smrti a že je mnohem vzácnější a bohatší než pobývání na této zemi. Téměř nikde předtím nezaznělo ve Starém zákoně poselství o posmrtném životě tak jasně jako zde.

NEOMEZENÁ DŮVĚRA V BOHA

Sedm bratří s matkou se vyznačují dokonalou nadějí, které je ovšem s Boží milostí možno dosáhnout. Ta se projevuje především neomezenou důvěrou v Boha. Oni věří, že „Bůh se dívá a jistě nás posílí“ (2 Mak 7,6). Jejich oddanost je živena slovy Písma; odkazují se na Mojžíše – v citaci Dt 32,36 – že „Bůh posílí své služebníky“ (2 Mak 7,6). Sama matka spojuje důvěru v Boha se zkušeností svého mateřství: „Nevím, jak jste vznikli v mém lůnu, já vám nedarovala ducha a život, ani jsem nikomu z vás nedala dohromady všechny části těla. Proto tedy Stvořitel světa, který dává vzniknout člověku při zrození a zná původ všech věcí, vám ve své milosti daruje život znovu“ (2 Mak 7,22-23). Protože je tu ve hře věčný život, tak i tak velká překážka, jako je zabít, nemůže hrdiny odvrátit od spolehnutí se na Boha. Proto lze obdivovat pátého bratra, který mluví k nepřátelskému králi: „Nemysli si, že náš rod je Bohem opuštěn. Jen počkej, a uvidíš jeho velkolepou sílu“

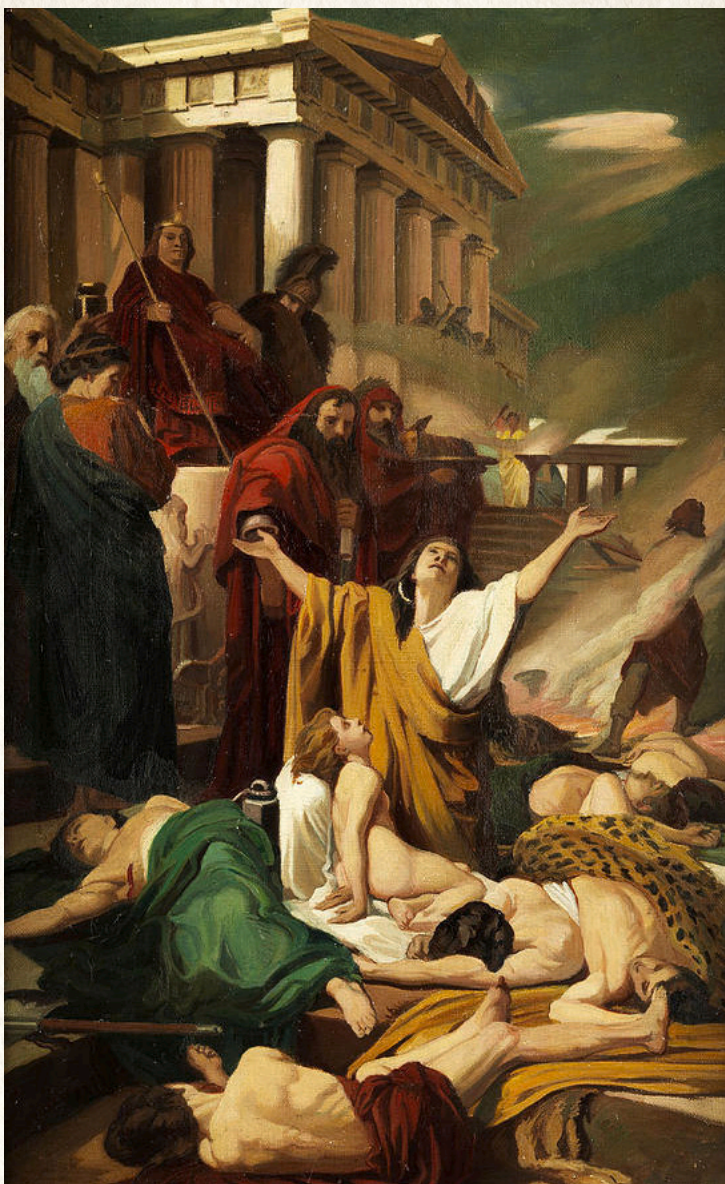
(2 Mak 7,16-17). Takovou naději našel svatý Pavel u Abraháma a vyjádřil to známou větou „doutnal proti vši naději“ (Řím 4,18). Konečně v tomto duchu prohlašuje také zkoušený Job: „Může mě zabít, nemám však jinou naději“ než v něm (srov. Job 13,15).

VYROVNANOST A POKOJ

V důsledku nezlomné důvěry v Boha naplňuje doufajícího člověka pokoj a vyrovnanost ducha. Nic ho neznepokojí: neúspěch, pomluvy, nespravedlnost, nemoc; v tom všem odolává jako mramorová socha a jeho vnitřní vyrovnanost ho neopouští. V našem biblickém příběhu lze vysledovat královu krutost mimo jiné také v tom, že nechá matku popravit jako poslední. Co může být pro matku bolestnější než být svědkem popravy vlastních synů? A když se už v případě sedmého zdá, že by ho mohla od mučednické smrti zrazovat, slyšíme pravý opak. Dovolává se své mateřské péče: „Devět měsíců jsem tě nosila v lůnu, tři roky tě kojila, krmlila a vychovávala do nynějšího věku“ (2 Mak 7,27). Tu bychom čekali, že se bude snažit zlomit synovu pevnost. Ale nikoli, pokračuje: „Neboj se toho kata, ale buď hoden svých bratrů a přijmi smrt ... abych dostala s tvými bratry zpět i tebe“ (2 Mak 7,29). Zdá se, že ona a jí podobní jsou zcela odpoutaní od tohoto světa. „Zůstávají nepohnutí a pokojní, jako by byli ve věčnosti“ (sv. Alžběta od Trojice).

Z POZEMSKÉHO VYHNANSTVÍ DO NEBESKÉHO DOMOVA

Ze zkušenosti víme, že člověk instinktivně zakouší strach ze smrti. To je přirozené. Ale milost,

kteřá se ho hluboce zmocní, mu umožňuje vidět věci reálné, tedy v naději Kristova vzkříšení. Takový člověk začne paradoxně toužit po pozemské smrti, aby mohl žít co nejdřív věčný život. V tomto světle jsou srozumitelná Augustinova slova „umírám z toho, že neumírám“ (morior quia non morior).

Bez tohoto vědomí by mučednictví sedmi bratrů bylo jen masochistickým fanatismem.

Ale s pohledem na věčný nebeský domov mu lze rozumět jako kroku k lepšímu údělu. Druhý z nich vyznává: „Král vesmíru nás vzkřísí k životu novému a věčnému“ (2 Mak 7,9). A všichni se mohou přihlásit ke sloům apoštola: „Pokud jsme v této pozemské schránce, vzdycháme a tíží nás to ... toužíme, aby smrtelná schránka byla pohlcena životem“ (2 Kor 5,4). Kéž k takové naději roste každý z nás! ■

NÁMĚSTKOVÉ KRISTOVI (38)

Pavel VI. – diplomat a obránce morálky

text: **Radomír Malý**

Papež Pavel VI., nástupce Jana XXIII., je dalším papežem II. vatikánského koncilu, který byl blahorečen a nakonec svatořečen. V jeho osobě přichází na stolec sv. Petra diplomat, který věnoval své úsilí přednostně míru mezi národy. Byl po Piovi VII. (1800–1823) prvním papežem, který ve svém úřadě cestoval za hranice Itálie a vůbec prvním papežem v dějinách, jenž navštívil i mimoevropské země.

DOBA PŘED ZVOLENÍM

Jmenoval se občansky Giovanni Battista Montini. Narodil se r. 1897 ve městě Concesio u Brescie. Jeho otec byl známým novinářem a poslancem, sklon k politice a diplomacii získal proto už v rodném domě.

Absolvoval kněžský seminář v Brescii a r. 1920 dosáhl kněžského svěcení. Poté pokračoval dál ve studiu na Gregoriánské univerzitě v Římě. Do pastorače nenastoupil, protože byl povolán jako diplomatický pracovník Sv. stolce na nunciaturu v polské Varšavě a poté k úřednické práci ve vatikánské kurii, kde prošel několika odděleními. Ve 30. letech přednášel na Papežské diplomatické akademii dějiny diplomacie. Státní sekretář kardinál Eugenio Pacelli, pozdější papež Pius XII., využil Montiniho jazykovou vybavenost (mluvil plynule 6 jazyky) a r. 1937 ho pověřil diplomatickými úkoly. Po válce se podílel na základě plánů Sv. stolce na organizování tajných diplomatických misí v Sovětském svazu a v dalších komunistických zemích.

R. 1954 byl jmenován arcibiskupem v Miláně a téhož roku přijal biskupské svěcení. Stal se též sekretářem Italské biskupské konference. Papež Jan XXIII.

mu r. 1958 udělil kardinálský klobouk. Mons. Montini byl velmi aktivní na II. vatikánském koncilu, věnoval se zejména otázkám dialogu s jinými vyznáními a se světem.

VĚROUČNÉ DOKUMENTY

Na konkláve po smrti Jana XXIII. v červnu r. 1963 byl kardinál Montini zvolen jeho nástupcem. Nebylo to žádné překvapení, světová média téměř jednohlasně tipovala, že novým papežem bude právě on.

Ihned se přihlásil k odkazu Jana XXIII. a rozhodl se pro pokračování II. vatikánského koncilu. Ten byl slavnostně ukončen 8. prosince r. 1965. Pavel VI. ještě v době jeho průběhu vydal dvě encykliky, které mají k němu vztah. První je „Ecclesiam Suam“ z r. 1964, v níž zdůrazňuje, že Církev má být všem lidem bez rozdílu vyznání a politické příslušnosti laskavou matkou. Po ní následuje „Mysterium Fidei“ z r. 1965, v níž odmítavě reaguje na to, že někteří teologové začali s falešným odvoláváním se na II. vatikánský koncil zpochybňovat nauku Církeve o transsubstanciaci, tj. o tom, že při vyslovení konsekračních slov knězem při mši sv. se chléb a víno stávají Tělem a Krví Ježíše Krista. Těto

problematice se Pavel VI. věnoval ještě r. 1968 ve svém dokumentu „Credo“, kde slavnostně vyznává vůči všem popíračům pravdu víry, že Kristus je přítomen v eucharistii pravdivě, skutečně a podstatně.

Pavel VI. vydal během svého 15letého pontifikátu ještě další 4 encykliky. „Mense Maio“ r. 1965 vyzvedává význam májových pobožností. „Christi Matri“ r. 1966 pojednává o mateřství Panny Marie a její lásce k světu. „Populorum progressio“ r. 1967 se zabývá sociální otázkou ve smyslu encyklik Lva XIII. „Rerum Novarum“ a Pia XI. „Quadragesimo Anno“. Papež Pavel v ní připomíná jako do očí bijící nespravedlnost sociální protiklady tzv. vyspělého světa Evropy a Severní Ameriky a rozvojového světa Afriky, Asie a Latinské Ameriky. „Sacerdotalis Coelibatus“ r. 1967 potvrzuje starodávnou praxi církve o povinném celibátu kněží.

Největší kontroverzi však vyvolala r. 1968 encyklika „Humanae Vitae“, v níž papež potvrdil tradiční nauku Církeve o nepřipustnosti umělé antikoncepce a potratů. Vydání tohoto dokumentu bylo aktem odvahy, neboť se tak stalo v době, kdy studentská mládež, omámená neomarxistickými revolučními

hesly o „sexuální svobodě“, demostrovala – často násilně – za uskutečnění úplné sexuální bezuzdnosti včetně naprosto volného potratu a dostupnosti antikoncepčních preparátů. Pavel VI. neuhnul ani poté, kdy encykliku podrobili kritice někteří teologové a v některých zemích i biskupové.

PAPEŽ DIALOGU

Pavel VI. přesně ve smyslu dokumentů II. vatikánského koncilu považoval dialog za předpoklad smíření mezi Katolickou církví a křesťany jiných vyznání, mezi křesťany a příslušníky jiných náboženství a ateisty, a mezi jednotlivými národy a státy světa. Dialogu zasvětil veškerý svůj pontifikát.

Ekumenismus, jak ho požadoval II. vatikánský koncil, byl součástí tohoto dialogu. Hned r. 1964 navštívil Pavel VI.

Jeruzalém, kde se setkal s pravoslavným cařihradským patriarchou Athenagorasem I., s nímž si vyměnil polibek míru. Následně byly sňaty vzájemné exkomunikace z r. 1054, kdy došlo k rozkolu východní a západní církve. Papež velmi podporoval teologický dialog s protestanty, proto i tvůrci liturgické reformy r. 1969 změnili dle jeho přání všechny texty tak, aby protestanty neдрáždily.

R. 1965 se Pavel VI. účastnil Světového eucharistického

kongresu v indické Bombaji, kde adresoval, opět v duchu II. vatikánského koncilu, vstřícná slova hinduistům a vyznavačům jiných nekřesťanských náboženství. Téhož roku navštívil zasedání Valného shromáždění OSN v New Yorku, kde apeloval na mír mezi státy a národy.

Papež sv. Pavel VI., vlastním jménem Giovanni Battista Montini

Prohlásil též 1. leden r. 1968 za „Den míru“. Od té doby je v Katolické církvi každý první den nového roku takto slaven. Tematika míru byla také středobodem jeho návštěvy portugalské Fatimy, kde se r. 1917 zjevila Panna Maria.

Pavel VI. se snažil upřednostnit dialog i ve vztahu ke komunistickým zemím. První kroky v tomto směru učinil už Jan XXIII. Pavel VI. zahájil prostřednictvím vatikánských diplomatů intenzivní vyjednávání s komunistickými režimy o uvolnění

zatčených biskupů. V některých případech byl úspěšný, pražskému arcibiskupovi Josefu Beranovi, jehož jmenoval kardinálem, bylo československými úřady umožněno vycestovat do Říma, ale bez možnosti návratu. Totéž se stalo i v případě maďarského kardinála Józsefa Mindszentyho a ukrajinského kardinála Josipa Slipého. U nás jmenoval mučedníky komunistického režimu biskupy Štěpána Trochtu v Litoměřicích a Františka Tomáška v Praze kardinály. Ve vztahu ke kněžím organizovaným ve vládou kontrolovaných kněžských sdruženích zaujal ale Pavel VI. na rozdíl od Pia XII. vstřícnější postoj.

Navzdory svému benevolentnějšímu vztahu ke komunistickým vládám však r. 1968 odsoudil agresi Sovětského svazu a dalších států tzv. Varšavského paktu proti Československu, která zmařila nadějný tzv. demokratizační proces.

Pavel VI. zemřel r. 1978. Současný papež František ho prohlásil r. 2014 blahoslaveným a r. 2018 svatým. ■

Použitá literatura:

GUITTON, Jean. *Dialogy s Pavlom VI.* Řím: Slovenský ústav, 2006.
HERTLING, Ludwig. *Die Kirchengeschichte.* Innsbruck: 1983.
JOHNSON, Paul. *Papiesstwo.* Warszawa: Instytut Wydawniczy Pax, 1998.

JEŽÍŠOVA NÁRUČ JAKO VÝTAH DO NEBE

Dívka, která objevila, že je královským dítětem.

text: S. Faustýna Šimová OSF

Milé děti, svatá Terezie nebyla žádnou dokonalou světicí. Měla své chyby a křehkosti. Nespoléhala však na své síly, ale důvěřovala, že jí ve všem, co se jí nedaří, pomůže její nebeský Tatínek.

Narodila jsem se ve Francii v městě Alençon v roce 1873. První roky života jsem byla šťastná. Když mi ale byly čtyři roky, zemřela mi maminka. Stala jsem se bojácnou a úzkostnou, pořád jsem kvůli něčemu plakala. Moje nejstarší sestra Pavlína se mi snažila maminku nahradit. Když už pak byla velká, vstoupila do kláštera. Moc se mi po ní stýskalo. „Musím nalézt někoho, kdo neodchází, ale zůstává, kdo je pořád se mnou!“ říkala jsem si. Vnímala jsem, že jenom Ježíš může naplnit tyto mé touhy.

Když mi bylo třináct let, Pán Ježíš pro mě učinil zázrak. Bylo to o Vánocích. Vrátili jsme se zrovna z půlnoční, tatínek už byl hodně unavený. Ve chvíli, kdy jsem si měla jít rozbalovat dárky, pronesl: „No tak, ať už to máme rychle za sebou.“ Normálně bych propukla v hlasitý pláč. V té chvíli mi ale Ježíš dal novou sílu a odvalu. Dělal jsem, jako bych nic neslyšela, a s radostí jsem začala rozbalovat dárky, což i tatínka brzy rozveslilo. Od té doby jsem přestala myslet tolik na sebe a snažila se více dělat radost druhým.

Má touha být nablízku Ježíši stále sílila. Bylo mi ale pouhých

patnáct let a takto mladé slečny se do kláštera nepřijímaly. Bylo potřeba požádat o výjimku papeže. Spolu s tatínkem a sestrou

Celinou jsme se za ním vypravili do Říma. Bylo to bláznivé, ale papež Lev XIII. mi můj odvážný nápad nakonec schválil.

Byla jsem šťastná, že jsem se mohla stát Ježíšovou nevěstou. Hodně jsme si s Ježíšem v modlitbě povídali. Prozradím Vám, co mi Ježíš často v srdci opakoval: „Terezko, Bůh je tvým milujícím Tatínkem a ty jeho malým dítětem. Ve všem se o tebe postará.“

To bylo jako pohlazení. Objevila jsem, že za Bohem můžu vždycky se vším přijít – s odřeným kolenem i bolavým srdcem.

Děti, v klášteře mi také spousta věcí nešla. Hlavně mi bylo těžké být na všechny hodná. Některé sestry mi byly opravdu protivné. Byl to Ježíš, kdo mi pomáhal mít ráda každou sestru. Když se mi jednou zase něco nepovedlo, říkala jsem si: „Vždyť já pořád padám. Chtělo by to výtah!“ A pak mi to došlo: „Vždyť takovým výtahem je Ježíšova náruč. Ta mě do nebe donese!“

Poslední roky v klášteře byly docela těžké. Onemocněla jsem tuberkulózou a taky v srdci jsem prožívala zvláštní tmou. Představa, že jsem v Ježíšově náruči, mi ale dodávala sílu a naději. A Ježíš mě pak do nebe skutečně vynesl.

Milé děti, svatá Terezie nám ukázala, že se můžeme mít rádi takoví, jací jsme, i s našimi chybami, a že se ve všem můžeme spolehnout na našeho nebeského Tatínka, který nám ve všem pomůže. S důvěrou můžeme skákat do Jeho náruče. ■

DEN ZÁCHRANNÉHO SBORU

O Františkovi, který se našel.

text: **Jana Lokajová**

Bylo krásná červnová sobota. Rodina Hromádkových vyrazila na nedaleké Výstaviště na Den záchranného sboru. Na programu byla prohlídka hasičských vozů a policejního vrtulníku, ukázka vyprošťování z nabouraného auta i ošetřování zraněných. Kromě toho děti čekala spousta zábavných disciplín, jako třeba plnění protipovodňových pytlů nebo měření rychlosti policejním radarem. Kluci Hromádkovi se nemohli dočkat.

Nejvíce ze všech se těšil František. Byly mu už čtyři roky a ledasčemu už rozuměl. Byl rozhodný, samostatný a jen tak něčeho se nezalekl. Když s rodiči a dvěma staršími bráchy dorazili na Výstaviště, hned se chtěl rozběhnout k nejbližšímu autu s blížícím majákem. Za ruku ho ale popadla maminka se slovy: „Františku, je tu spousta lidí. Nikam neodbíhej a drž se u mě, aby ses neztratil.“

Kluci s tátou se hned vrhli na soutěžení. Františka ohromně bavila střelba pěnovými náboji na terč. Málokdy dostřelil, ale o to větší radost měl, když se trefil. Hrdý na své střelecké úspěchy se pak vydal k dalšímu stanovišti, kde si mohl sáhnout na hasičské vybavení a prohlédnout si uniformu. Byl unesený se všech řemínků, odrazek, a hlavně z helmy! Po chvíli zvedl oči od náčiní, rozhlédl se kolem sebe a zjistil,

že tu stojí sám. Tedy ne docela sám, ale bez sourozenců a bez rodičů. Rozhlížel se na všechny strany, ale kolem sebe viděl jen les nohou dospělých a pobíhající děti.

Začal mít strach a usilovně přemýšlel, co má dělat. Kde je máma? Má tu zůstat, nebo jít

pryč? Co si to říkali? Zavřel pevně oči a snažil se vzpomenout si. „Kdybyste se ztratili, jděte ke...“ „No tak, vzpomeň si!“ povzbuzoval se v duchu. „... stánku se zmrzlinou.“ Jo, to je ono! František se rozběhl k obrovské nafouknuté zmrzlině, kterou viděl i takhle z dálky.

Uběhl jen kousek a slyší bližící se volání: „Františku! Františku!“ Zastavil se. Kouká. A vidí tátu, jak za ním pospíchá. „Františku, kde ses to zamotal? Už tě tady hledám,“ řekl táta ještě trochu nervózním hlasem a s úlevou dodal: „Ještě že jsi v pořádku.“ Vzal kluka do náruče a ten ho chytil kolem krku. „Tati, já jsem vás neviděl,“ rozplakal se synek. „Ale věděl jsem, že přijdeš ke zmrzlině,“ dodal, když si utíral slzičky. Ten den už si František svou rodinu dobře hlídal. Už se nechtěl ztratit.

Když víme, že nás má někdo rád, není těžké mu důvěřovat. Bůh nás má rád víc než kdokoliv jiný na světě a přeje si, abychom v něj měli důvěru. Je to naděje, která říká, že vše se v dobré obrátí, na světě nejsme sami a že ať se zatouláme, kam se zatouláme, Bůh nás má pevně ve své ruce, pečuje o nás s láskou. On nás hledá, stejně jako Františka hledal jeho táta. Ctnost naděje pěstuje každý, kdo se ve svém životě, a hlavně v obtížných chvílích, spoléhá na Boží sliby a na Boží lásku, která je vždy nablízku, i když není vidět na první pohled. ■

PODĚKOVÁNÍ A PROSBY

☝ Před 4 lety jsem Vás i čtenáře v rubrice „prosbý a poděkování“ prosila o zdařilou operaci srdce mé vnučky Zuzanky. Operace se podařila a vnučka hezky prospívá. Později jsem Vás prosila o přímluvu a zlepšení jejího zdravotního stavu, neboť měla nevysvětlitelný reflux po jídle a velkou kazivost zubů. Vše se jakoby zázrakem upravilo a Zuzanka je úplně v pořádku. Nyní jsme se dozvěděla od své snachy úžasnou novinu, že na Vánoce budou mít moje dvě úžasné vnučky sourozence. Proto moc prosím o zdraví snachy a o zdraví zatím nenarozeného miminka, ochranu Panny Marie, dary Ducha Svatého a Boží pomoc v jejím těhotenství.

*s úctou a vděčností
rytířka Věra*

☝ Děkuji Pánu, že se o mně stará. Jeho pomoc a lásku spatřuji v drobnostech. Ty mě o to víc těší, protože spatřuji Jeho zájem a lásku i v maličkostech.

rytířka Zuzana

☝ Děkuji, opožděně za vyslyšení mých proseb. Prosím Ducha Svatého o dar víry pro moji rodinu. Prosím, ať moje dcera nepoužívá reiki.

Majka

☝ Prosím o modlitbu za manžela, aby jim Bůh požehnal a daroval dítě. Prosím za zdraví pro něj a jeho rodiče.

Marie

☝ Prosím o modlitbu za vyřešení těžké životní situace a za uzdravení vnuka Lukáše.

rytířka Anna

☝ Prosím o modlitbu za manžela. Jsme manželé skoro 10 let, máme 5 dětí. Asi dva roky po svatbě přišel muž o práci a v ten čas začal hrát počítačovou hru, u které začal být strašně sprostý. Dostala jsem radu zasvětit ho Panně Marii, to jsem udělala, ale ani ve snu by mne nenapadlo, co se bude dít. Během roku se situace začala zlepšovat a zhruba za další rok mi muž oznámil, že vstupuje do rytířstva Neposkvrněné!!! Maria mi tehdy ukázala, jak je úchvatná. Počítačové hry už také nehraje. Bohužel sprosté řeči se mu nepodařilo úplně zbavit. Také mívá výbuchy vzteku, při nichž velice sprostě uráží mě i naše děti. Toto je nyní největší bolest našeho manželství. Muž měl velmi tvrdou výchovu plnou urážek a pohrdání, a i když se s tím snažil bojovat, zatím nevyhrál. Moc prosím,

přímlouvejte se za něj, a moc děkuji za přímluvu vám a hlavně naší Matce Marii.

čtenářka Jana

☝ Chtěli bychom poděkovat Pánu Ježíši, Panně Marii a sv. Josefovi za všechny obdržené dary a milosti a prosit o Boží požehnání pro naši rodinu.

*s vděčností manželé Jiří a Ilona,
rytíři Neposkvrněné*

☝ Drazí, manžel mně přivezl časopis Immaculata, který velice ráda čtu a moc se mně líbí. Chtěla bych poděkovat za vyslyšení prosby, prosit za svou vnučku a za zdraví pro mě. Děkuji především Panně Marii, svatému Judovi Tadeášovi, ke kterému se denně modlím a mám k němu důvěru.

Marie z Vysočiny

☝ Chvála Kristu a Panně Marii, ve vašem časopisu Immaculata č. 176 jsem si přečetla poděkování babičky Márie za narození zdravé vnučky díky modlitbě Pompejské novény k Panně Marii růžencové. I já jsem se chtěla tuto nověnu modlit kvůli různým problémům v rodině a přemýšlela jsem, jak se o této nověně dovědět více. Byla jsem velice mile překvapena,

ÚMYSLY MODLITEB M. I.

SRPEN

Abychom neustále sloužili Neposkvrněné, našemu ideálu, a každým svým skutkem, myšlenkou i slovem povzbuzovali všechny, aby vstoupili do řad jejího Rytířstva.

ZÁŘÍ

Abychom byli připraveni ke každodenní modlitbě a oběti za obrácení hříšníků a posvěcení všech na přímluvu Neposkvrněné.

když mi druhý den jedna známá nečekaně přinesla časopis Milujte se, kde byl návod, jak se tuto nověnu modlit, a hned následující den jsem začala. Bylo to někdy hodně náročné, protože jsem mezitím hlídala dva velice živé a neposedné vnoučky a řešila spoustu věcí. Ale s pomocí Boží a Panny Marie jsem to zvládla a nyní mohu jen děkovat.

Chtěla bych tuto nověnu všem doporučit. Rovněž chci poděkovat i dalším světcům, ke kterým se často modlím – sv. Josefu, sv. Judovi Tadeášovi a sv. Norbertu. Samozřejmě i děkuji vám za časopis Immaculata.

rytířka Marie

🌿 Dlouhá léta dlužím Panně Marii, naší drahé Matce, svědectví o mém uzdravení v Medžugorji. I když jsem o tom příležitostně často vyprávěla, nikdy jsem o tom nenapsala.

Je to již hodně let. V roce 1990 jsem slavila padesátiny. V té době jsem mívala hrozné bolesti bederní páteře. Zvláště ráno jsem se nemohla ani otočit na posteli, ani když jsem si všelijak pomáhala. Bylo mi zle od žaludku a hodně mě bolívala hlava. Ale musela jsem to překonat a jít do práce. Mým přáním bylo navštívit místo, kde se zjevuje Panna Maria. To vše se vyplnilo na svátek Povýšení Svatého kříže.

Do Medžugorje jsme přijeli v době, kdy na Křiževaci byla sloužena slavnostní mše svatá. Po cestě autobusem mi bylo hodně zle. Páteř, žaludek a hlava na prasknutí. Přijeli jsme ráno, když už všichni poutníci byli na kopci. Přišli jsme až na konec bohoslužby, ale ještě jsme dodatečně stihli svaté přijímání. Cítila jsem se hrozně a vyčítala jsem si, že jsem v tom vedru raději nezůstala na ubytovně.

Po mši svaté vznikl všude kolem rozruch, protože za křížem nějaký kněz dával požehnání. Toho jsme chtěli využít a poprosit o zdraví pro naše nejbližší. Kněz byl z Irska, oblečen v bílém, bílé vlasy, bílé vousy, ale měl mladistvý vzhled a měl úsměv na tváři. Víc jsem o něm nevěděla, ani jakou řečí mluví, ale on mi rozuměl. Ukázala jsem mu posunky, co mne trápí, on se usmál, vložil mi ruce na hlavu a modlil se. Najednou, jako by mnou projel blesk, jako když se udeříte do bránky. Zatemnělo se mi před očima a po chvíli když jsem se vzpamatovala, zjistila jsem, že mne už nebolí ani hlava, ani žaludek, ani páteř. To bylo šokující. Šla jsem za kříž poděkovat za uzdravení. Díky Panno Maria za přímělu u Pána Ježíše, tvého Syna, a díky tomu knězi, jehož prostřednictvím jsem byla uzdravena.

Jarmila

ZPRÁVY

● **USA:** Nejvyšší soud USA zrušil 20.6.2022 rozsudek ve věci Roeová v. Wade, kterým v roce 1973 legalizoval potraty. Jednotlivé státy nyní budou moci v této oblasti uplatňovat své vlastní zákony. Ústava neuděluje právo na potrat, uvádí se v 213stránkovém rozsudku, který soudní dvůr schválil šesti hlasy proti třem. Potraty představují ve Spojených státech amerických hluboký morální problém. Ústava nezakazuje občanům jednotlivých států upravovat nebo zakazovat potrat. Rozsudek vyvolal smíšené reakce. Zastánci potratů hovořili o krutém a pobuřujícím rozhodnutí, které ohrožuje práva žen. Zastánci ochrany života od početí do přirozené smrti prohlašovali, že „život zvítězil“.

Konference katolických biskupů Spojených států amerických hovoří o historickém okamžiku. V obsáhlém prohlášení, podepsaném předsedou, losangeleským arcibiskupem José H. Gomezem a baltimorským arcibiskupem Williamem E. Lorim, který v rámci konference předsedá komisi pro život, se píše: „Již téměř padesát let prosazovaly Spojené státy americké nespravedlivý zákon, který umožnil některým rozhodovat o tom, zda ostatní mohou žít nebo zemřít; tato politika vedla ke smrti desítek milionů nenarozených dětí, celých generací, kterým bylo odepřeno právo narodit se. Amerika byla založena na pravdě, že všichni muži a ženy byli stvořeni v rovnosti a s Bohem daným právem na život, svobodu a hledání štěstí.“ Papežská akademie pro život uvedla: „Po padesáti letech je

důležité znovu otevřít neideologickou debatu o tom, jaké místo má ochrana života v občanské společnosti, abychom si položili otázku, jaké soužití a jakou společnost chceme budovat.“ „Skutečnost, že tato velká země s dlouhou demokratickou tradicí změnila svůj postoj k této otázce, je výzvou i pro celý svět“.

vaticannews.va, 25.6.2022

● **EU:** Evropští biskupové jsou proti rezoluci parlamentu EU ohledně tzv. práva na potrat. Generální sekretář Komise biskupských konferencí zemí Evropské unie (COMECE) P. Maneul Barrios Prieto řekl, že rezoluce s názvem „Rozhodnutí Nejvyššího soudu USA o svržení práva na potrat ve Spojených státech a potřeba zajištění práva na potrat a zdraví žen v EU“ vede k odklonu od

všeobecně uznávaných práv člověka a mylně prezentuje tragédii potratů matkám v těžké situaci. Toto téma vytváří také prostor vedoucí ke konfrontaci mezi obyvateli členských států EU a nepatřičně zasahuje do kompetencí, které přísluší jedině členským zemím. Komise konference biskupských konferencí poukazuje na skutečnost, že z právního hlediska v evropském právu neexistuje něco jako „právo na potrat“, a proto žádný stát nemůže být nucen k legalizaci potratů. Pokus o zavedení tzv. „práva na potrat“ do Charty základních lidských práv je rovněž v rozporu s právem na výhradu svědomí, které je ve zmíněné chartě již obsaženo a je uznáno OSN.

Nasz Dziennik, 8.7.2022

● **Itálie:** Ve středoitalské diecézi Modena byl minulou sobotu beatifikován italský kněz Luigi Lenzini, umučený partyzány na sklonku druhé světové války. Don Luigi Lenzini (1881–1945) byl farář jako mnozí jiní, oddaný pastoraci a výkonu své kněžské služby. Blahoslavený Luigi po celý život ochotně poskytoval pomoc všem, kdo ji potřebovali, aniž by rozlišoval mezi ideologickou či politickou příslušností. Na druhé straně nebojácně zdůrazňoval evangelní hodnoty a poselství o spáse. Na konci války se různé italské politické frakce, které do té doby jednotně bojovaly proti nacistické diktatuře, střetly v otázce poválečného státního uspořádání. Komunistická protináboženská a antiklerikální propaganda se příliš neuchytila ve středoitalských horských oblastech, jejichž obyvatelé spíše naslouchali církevní nauce. Marxisté zde proto rozpoutali pomlouvačnou

kampaň, která měla vyústit ve ztrátu důvěry v církev i náboženství. V církvi a jejich představitelích – včetně dona Lenziniho, který měl velký vliv na své farníky – spatřovali nebezpečné protivníky při možném uchopení moci. Farář Lenzini, který z kazatelny zaníceně poukazoval na evangelium jako jedinou životní zásadu, byl terčem četných výhrůžek. Vyzývali ho, aby mlčel, na což stále odpovídal, že něco takového nemůže udělat: evangelium totiž nelze skrývat. V noci z 20. na 21. červenec roku 1945 byl otec Lenzini barbarsky zavražděn několika partyzány.

vaticannews.va, 31.5.2022

● **ČR:** Charita Česká republika slaví 100 let, po revoluci stál za její obnovou arcibiskup Jan Graubner. Charita vyrostla z přirozené potřeby pomáhat potřebným. V Československu vznikla jako systematicky fungující organizace právě před 100 lety a po pádu komunistického režimu, který se její činnost snažil zastavit, ji církev vybudovala v podstatě znovu. Charita byla nablízku lidem, kteří potřebují pomoc, téměř ve všech náročných obdobích naší spletité historie. Byla s chudými a nezaměstnanými za první republiky, pomáhala v roce 1938 uprchlíkům z českého pohraničí, za německé okupace, pak rodinám v odboji. Na konci druhé světové války doprovázela lidi vracející se z koncentračních táborů. V novodobé historii se významně podílela na pomoci při povodních v 90. letech i při dalších živelních pohromách v novém tisíciletí, naposledy při likvidaci škod způsobených tornádem na Moravě. Stranou nezůstala stát ani při humanitární pomoci v místech

soudobých válečných konfliktů, například v bývalé Jugoslávii, Čečensku, Iráku či Sýrii. Jediný, komu byla trnem v oku, byl komunistický režim, který chtěl mít (neúspěšně) monopol na pomoc. Díky dobře fungující síti lokálních charit (podle údajů z roku 2021 se jedná o celkem 275 arcidiecézních, diecézních, oblastních, městských a farních charit) a dlouholeté praxi je Charita Česká republika v současné době bezkonkurenčně největším nestátním poskytovatelem sociálních a zdravotních služeb. Zaměstnává více než 9 tisíc lidí a při zajišťování jejich aktivit a služeb každoročně vypomáhá kolem 50 tisíc dobrovolníků. V roce 2021 poskytla 1 336 služeb, které využilo více než 170 tisíc klientů.

cirkev.cz, 23.6.2022

● **ČR:** Po slavnostní poutní mši svaté 5. července na Velehradě ocenila Česká biskupská konference několik významných osobností z různých oblastí veřejného života. Řád sv. Cyrila a Metoděje obdržel Oldřich Selucký, spisovatel, výtvarník a ilustrátor za přínos v oblasti křesťanské literatury, filmové tvorby a umění. Děkovné uznání ČBK obdržela Anna Staňková za založení přehlídky církevních škol v Odrách. Pamětní medaili ČBK dostal Jan Zajíček za celoživotní službu ve prospěch dobra, především v oblasti péče o manželství, rodinu a prorodinnou politiku. Taktéž děkovné uznání ČBK získala Ing. Miroslava Večeřová za dlouholetou podporu církevního školství a pak Mons. ThDr. Josef Šupa za aktivní pomoc při zakládání duchovní služby v Armádě ČR.

cirkev.cz, 5.7.2022

RYTÍŘSTVO NEPOSKVRNĚNÉ

Národní centrum M. I., Minoritská 1, 602 00 Brno | immaculata.minorite.cz

Maxmiliánovská POUŤ na CVILÍN

sobota 13. 8. 2022

- 11.00 křížová cesta v přírodě
- 12.00 mše svatá
- 13.00 občerstvení a přátelské setkání
- 15.00 odpolední program a modlitba s požehnáním

**Bud' pochválen, Pane můj, za bratra vítr,
za vzduch a oblaka, za jasnou oblohu a každé počasí,
jímž dáváš svým tvorům obživu.**

sv. František z Assisi

ŘÁD MINORITŮ PŘIJÍMÁ NOVÉ KANDIDÁTY

ČESKÁ PROVINCIE:
o. Piotr Pawlik OFMConv
e-mail: provincial@minorite.cz
Minoritská 1,
602 00 Brno

SLOVENSKÁ KUSTÓDIA:
o. Tomáš M. Vlček OFMConv
e-mail: povolanie@minoriti.sk
Košická 2,
054 01 Levoča